

צ'אק
החברה
הממשלתית
לתיירות

החברה הממשלתית לתיירות

ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

תאריך: 28/10/88

מל: _____

מאת: _____

הנדון: תכנית טיול ארצות

אני מוצג מוצרים מצויקים ואיכותיים חסני ואיכותיים
לא ואחר מי עשויים

קודם כולם עם הן לשוק חקירה חקשף למיטתו
של וזר המוצרים. חקים בפנייה יש לחתוך ולהכין
לפני עם אינה ואיכות אפילו אתה צופקתם
שואלי אבולן?

יחידים וזר להבין מחירי מתוך הכתה מתכנתים
כפי שהוא מופיע כעת מה הן העקרונות,
העפולות והמחירים הממוצעים לפני חתך
המחיר מחירי אישה נוסף חקירות הוצעם
למכירת מחירי 1989-90

מקום לקרא מחירי אותה מחשבה מקבלות
אמצעים ולא אחר המסארוק המחוקק

א.י. כוואן
מנהל

ירושלים, 88 . 11 . 13

לכבוד

מר אפרים רונין
מנכ"ל החברה הממשלתית לתיירות
רח' קרן היסוד 38
ירושלים

א.נ.,

הנידון : תכנית אב ארצית לפיתוח התיירות - 1995

רצ"ב דו"ח מסכם של תכנית אב ארצית לפיתוח תיירות - 1995 .

הדו"ח המצורף אינו לתפוצה - כדברי מר אהרן לפידות מנהל אגף תכנון וכלכלה של משרד התיירות - מאחר ויש דברים מחייבים תיקון ושינוי .

לאחר שקראתי את כל הדו"ח המסכם של תכנית האב , אני חושב שחובה לקיים דיון פנימי בין הח.מ.ת. לאגף תכנון וכלכלה ולהציג את ההשגות לתכנית .

למרות שהתכנית כתובה ערוכה ומודפסת , ניתן לדעתי ואף יש הכרח לעדכנה ולהתאימה למוצרי התיירות הנכונים . כל זה יכול להתבצע ע"י אנשי המקצוע מאגף התכנון וכלכלה ומהחברה הממשלתית לתיירות .

תכנית אב ארצית לפיתוח תיירות מכפלת בה את מדיניות משרד התיירות לכיווני פיתוח התיירות , תשתית התיירות ועידוד התיירות בפלחי התיירות השונים . עקב התקלות שבתכנית , ניתן עתה הזמן לעשות חושבים עוד פעם ולהוציא תכנית שתהיה מדויקת (במידת מה) , מפורטת ומנחה לאותם מוצרי תיירות שישראל זקוקה על מנת להגדיל את התיירות לישראל אשר חלה בה התפתחות בביקוש ונוצרו דרישות חדשות .

בכבוד רב,

גדעון יגר

October 14, 1961

Dear Sir:

On March 1961,
you were appointed Director
of the FBI.
Sincerely,
J. Edgar Hoover

WV

Reference is made to your letter of October 10, 1961.

It is noted that you were appointed Director of the FBI on March 1, 1961.

It is noted that you were appointed Director of the FBI on March 1, 1961, and that you were previously Director of the FBI from 1951 to 1955.

It is noted that you were appointed Director of the FBI on March 1, 1961, and that you were previously Director of the FBI from 1951 to 1955.

It is noted that you were appointed Director of the FBI on March 1, 1961, and that you were previously Director of the FBI from 1951 to 1955.

It is noted that you were appointed Director of the FBI on March 1, 1961, and that you were previously Director of the FBI from 1951 to 1955.

Sincerely,
J. Edgar Hoover

J. Edgar Hoover

17
שאלתי את
השדה 25

לתיירות
לתיירות
לתיירות

712.88

אפריים שלומי!

תעלה קולא: תכניו - האג לתיירות 1995

א. תכניו - האג לתיירות מתקת א - וזינו - ילדיו
ר-10 איולי תיירות.

ה. התכניו - תעיה האמ כלל באג 3, 6 אינורים
תקצימו - תעלה, כאמל 3 אינורים מתכמ קמל
לל 5 טנים כאלמל - 1-3 אינורים נלמרים 34
10 טנים.

ז. אם התעיתוסל - לפי סקל ל אין בתקו - כל פול
קמלי הפיגמ, חמל - הפיגמ הלמל וסלי האולוסין
למלין הלמל האמל.

ח. ללל האינורים תינומקום, אם כלהינמ למל תפומל
המלמל אין למלמל בתקו - פול לתעיתוסל קמלמל

ה. נולל עימל תקימל המל למל א - המל
תקימל לתלמל למל קימל המלמל, כמו לילמל המלמל
למלמל מילמל למלמל כ - ומ - המלמל!

ו. האינורים קמלמל במלל המלמל - מלימל, ה-5
למל מילמל!

1. שלג התל הדרומי - (מראשון ועד תול ערב)
2. חיפה והכרמל (כולל הרצליה ואין אבן - קסריה)
3. גליל - גלן
4. האבנו - מנייה ומלייה א הקד - 6 מעפן -
מינו - שלג א יקנו 3
- א - בחיפה והכרמל
- א - במיש
- א - בדבוק

אין האבנו - האג כפי לויא להמלכותיה מעד
 חילום שלג שלם פחות או המימל - מאתיקה
 קולטי שלג תימלית .
 יש קצין לאבנו - מיש - 60 מילוק בולר לביגה
 שלג הראשון - כפיגה חלית תימלית

לצד בלג האבנו גלן יקנו
 החברה

למיד
חייב
היא

החברה
הממשלתית
לתיירות

ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

7.12.88

ראפרים שלומו!

תעלה קולא: תכני - האג לטיול 1995

א. תכני - האג לטיול מתקב א - ודין ישרא
100 איולי טיול.

ה. התכני - וטייה אנו כללי הלב, 6 איורים
הקדיוול - הצלה, כאלו 3 איורים למכר קולא
של 5 טנים האטלן 1-3 איורים נגרים 73
10 טנים.

ז. אם ההגיונות לפי טעם ל אין התכני - כל פה
קולני הפיגור, חלו - הפיגור השלן וטיי האולוסין
טאליהן מלוד האגר.

ח. שאר האיורים הנוצנים, אם כשהינם לא קדיוול
האטלן אין חמוא התכני - פה להגיונות קולא

ה. נושא עיבר הקיים האג רפגה א - גול
הקיים לתוסט לא קיים געצורה, כמו שילנה השלן
מאזלי טיולי מלבה כ - וט - התלמ!

ו. האיורים קולא בשלג הרטלני - מיידי, ה-5
טני הין!

ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

התורה
המשלתית
לתיירות

1. שלג התול הצרמתי - (מראשון ועד תול עצה)
2. חיפה הכרמל (כולל הרצועה לאין זכו - קסריה)
3. גליל - גלן
3. האבנו - מנייה אמלירה א הקד - 6 מצנא -
 מינו - שלג א יקאו 3
 - את - חיפה הפון
 - את - גמכ
 - את - גמק

אין האבנו - האג כפי ליהא להאמלירה מעד
 יחלם מעד שלם פחט או הגימל - מאיקה
 קנלטי גמל תיחליל .
 יש קצין להאבנו - מימד - 60 מילין זלל לביגל
 שלג הראשון - כפיגל חליל תיחליל

לעק בג'ם האמליל גלן יחליל
 החברה

02-663154 טלפקס — 91026 ירושלים, ת.י. 38 — רמת קרן תל אביב
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O. B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

התורה
המשלחת
לתיירות

מדינת ישראל

משרד התיירות

ירושלים

אגף תכנון וכלכלה

תאריך: 21 בינואר 1988

ב' בשבט תשמ"ח

מספר:

סכום דברים מפגישה שהתקיימה ביום ד' 16.12.87 בח.מ.ת. -
בנושא פתוח תשתית - תכנית אב פרק 5.4

נכחו: מ. ריגל, ג. שמיר, א. גנור - משרד התיירות

א. רונן, נ. פריץ, ר. כהן, י. זלץ - ח.מ.ת.

נ. ברקאי, א. מזור, מ. גלוסקינסקי - צוות תכנית אב

א. מזור - הכוונה להמליץ על פתוח אתרים שיגרמו להארכת השהות של התייר בארץ, ואלו אשר יהיו מנוף לפתוח המוקד כולו.

א. רונן - 1. מדיניות פתוח לטווח ארוך לא מצאה בטויה בפרק על התשתית.

2. רכוז מאמץ מבחינה תקציבית והכוונת הפתוח, בהתאם.

3. פרוט יחסי והמלצות להשקעות בתשתית לעומת השקעות אחרות בתיירות.

נ. פריץ - הבקוש מצד התייר בכל מוקד ומוקד חסר בפרק על התשתית התועלת הכלכלית השולית מפתוח התשתית אינה נמדדת בכסף, או בכמות, ולכן קשה להחליט על סדר גודל של פתוח, וזה היה צריך לבוא לידי בטוי בהמלצות על עדיפויות פתוח, וסדר גודל של פתוח.

יש לכן להדגיש ולאבחן את האלמנטים הנדרשים בכל אתר ואתר כגון: סולריום בים המלח, - תשתית שרותים או מתקן כלכלי. כגון: ירדנית - אתר אזורי, פרויקט כלכלי, תרומתו במסגרת נושא הפתוח.

א. רונן - פלח' השוק התיירותיים - חסר הקשר בין הפתוח התשתיתי - שהינו ההיצע לבין הבקוש מצד פלחי השוק התיירותיים.

אמנם בתכנית קיים נתוח מצב קיים ותחזיות תיירים, והפוטנציאל, אולם חסר הקשר בין ההמלצות לבצוע בשטח והפתוח התשתיתי, וסדר עדיפויות.

מ. ריגל - המלצת התכנית - לדוגמא: לגבי פתוח חופים בכלל ורמת פתוח בפרט.

א. רונן - ההמלצות צריכות להיות ברורות - להתמקד בפתוח נוסף, או בהעלאת רמת הפיתוח, לצורך גבוי הכיצוע והפעילות של ח.מ.ת.

מ. ריגל - סווג האתרים לפי מוטיבציה, ומטרת בקור של התיירים לוקה בחסר. עריכת החומר וארגונו מחדש, לפי סדר קדימויות.

ז. ברקאי - קיימת כתכנית המלצה לפתוח תשתית מפורטת בלווית השקעות. וכן, קיים ניתוח פלחי השוק, וסדר עדיפויות לפתוח אתרים.

א. מזור - בעקבות ההחלטה על הגשת תקציר בנושא תכנית האב ובעקבות ההערות שהושמעו בדיון, תיעשה עריכה מחדש של החומר, בצורת מסקנות והמלצות. בהתייחסות לחומר המורחב ולפרקים הרלבנטיים.

א. רונן - התכנית אמורה להיות מסמך אופרטיבי - כתוכנית חומש או לעשור הקרוב, וממנה ניתן יהיה לגזור דגשים וכיווני פתוח לקראת הכנת תכנית, עבודה שנתית. אין ביטוי לכך בתכנית.

בנושא של מדיניות הקצאת קרקע ע"י המדינה - אין המלצות המציגות את המצב הקיים - בו יש הקצאה למשקיעים, והמצב הרצוי המועדף אשר ישחרר את צואר הבקבוק הקיים היום והכדאיות. לדוגמא: כאזור בצת.

אלקני - אג' לחיפה
ג'ק
(30)

ר-רה הממשלתית להתייעות
26-11-1987
תיק 12/

מדינת ישראל
משרד התיירות

ירושלים, כז' בחשוון התשמ"ז
19 בנובמבר 1987

אל: חברי ועדת ההגוי המקצועית: א. ירושלמי, ו. שמואלי, ד"ר ג. כהן,
ג. שניר, י. קליגר.

הנדון: תכנית אב לתיירות - שלב ג'

בתאריך 4.10.87 הועברה אליכם טיוטת הדו"ח הסופי להתייחסותכם והערותיכם לקראת הישיבה שנערכה בתאריך 18.10.87.

בישיבה הושמעו הערות חברי הועדה שהשתתפו בה. כמו-כן סוכם כי חברי הועדה שטרם הספיקו לקרוא את החומר ולהעיר עליו, ואלה שנעדרו מהישיבה יעבירו ההערות בכתב ישירות אלי תוך שבועיים.

עלי לציין כי עד היום, (כעבור חודש מתאריך הישיבה) טרם התקבלו ההערות מכל חברי הועדה. לצורך עמידה בלוח הזמנים, תקון הדו"ח בהתאם וסיום תכנית האב, אודה לכם על משלוח ההערות בכתב עד יום ד' 25.11.87, ישירות אלי. אם לא תשלחו הערותיכם בכתב, נבין כי הדו"ח הסופי במתכונתו הנוכחית ובתכנו מקובל עליכם.

בברכה,

אהובה גנור
מרכזת תכנית האב

העתק:

- לשכת המנכ"ל
- א. דינור
- ד"ר ר. בראון
- ו. אלבראנס
- א. הוד
- ד. רצ'בסקי
- י. פישר
- ד. ברקאי, א. מזור, י. ברגור - צוות תכנית האב

אם יש לכם הערות נוספות על אלו שנאמרו בישיבה אנא העבירו אותן אלי כנ"ל.

5.4.88

תלמי

מדינת ישראל

משרד התיירות

ר.ה. הממשלתית לתיירות
30-09-1987
תיק 36

לתיק תיעוד אל תיעוד

אגף תכנון וכלכלה
27 ספטמבר, 1987
27/09/87

ירושלים

אל: חברי ועדת הגוי המקצועית

מ.ריגל, א.דינור, ד"ר ר.בר-און, ו.אלברנס, א.הוד, ג.שמיר,
ו.שמואלי, ד"ר ג.כהן, ג.שניר, י.קליגר, ד.רצ'בסקי, י.פישר

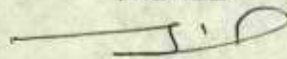
הנדון: תכנית אב לתיירות - שלב ג'

הנכם מוזמנים לישיבה בנדון שתקיים ביום א' 18.10.87 בשעה
1200, בחדר הישיבות במשרדנו.

חומר לקראת הישיבה יועבר אליכם בנפרד.

אנא אשרו השתתפותכם - טלפוןית לח'מ טל. 237311-02.

בברכה,

אהובה גנור
מח' תכנון פיסי

העתק: ז.ברקאי, א.מזור, י.ברגור -
צוות תכנית אב
מנהל יח' הבנא'מ

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE

CRIMINAL DIVISION

RECEIVED
JULY 10 1964
FBI - NEW YORK

NY 100-100000

TO DIRECTOR, FBI (100-100000)

FROM SAC, NEW YORK (100-100000) (P)

RE: [Illegible]

DATE: [Illegible]

CLASSIFICATION: [Illegible]

CHARACTER OF CASE: [Illegible]

SYNOPSIS: [Illegible]

DETAILS:

[Illegible]

[Illegible]

מדינת ישראל

אגף תכנון וכלכלה

משרד התיירות

ירושלים

אגף תכנון וכלכלה

תאריך: 31 במאי 1987

ג' בסיון תשמ"ז

מספר:

זכרון דברים משיכת ועדת היגוי מקצועית לתכנית אב לתיירות שהתקיימה

ביום ו' 15.5.87

נכחו: ה"ה מ. ריגל, ו. אלברנס, א. יושע, ו. שמואלי, ג. שמיר, א. גנור - משרד התיירות

דני גוטשל - משרד התחבורה (במקום א. ירושלמי)

י. קליגר, י. טובלי, חפ"ת

ג. כהן - חמ"ת

נ. ברקאי, א. מזור, מ. גלוסקינס - צוות תכנית אב

נעדרו: ר. בר-און, ד. רצב'סקי

דו"ח התקדמות שלב ג' = תכנית אב - חלופה ד'.

א. דווח 1. סוכס מו"מ עם יועץ לשווק לשלב ג'.

2. סוכס עם ע. לוטקר, שיכסה את נושא כח האדם בתיירות, נמצא בהכנה

תכנית עבודה לנושא, כולל נושא הבקרה והמעקב. תאריך: 17.6.87

3. מס. ליבנת ישראלים בארץ הסתכם ב-1986 בכ-6 מיליון, וזאת לעומת

תחזית דומה לשנת 1990. לכן עודכנו הנתונים והתחזיות בהתאם.

4. לגבי תיירים נכנסים אין עדיין נתונים סופיים, נבדק הנושא של פרופילים

של תיירים, גם כתוצאה מסקר תיירים יוצאים.

5. תצויין האיסטרטגיה, צוארי כקבוק אפשריים, אתרי בקור ינותחו לפי

מאפיינים וקדימויות. תיירים מאופיינים ע"י ארצות מוצא, וסוג הבקור.

הפרוגנזה תבטא נתונים לגבי מוקדים ובהתפלגות תיירים, הן לטווח

קצר והן לטווח ארוך.

במישור הארצי- הנושא יובא לידי ביטוי גם במסגרת תכניות ארציות אחרות

הקשורות לתיירות, וכן במסגרת תקנות, ונוהלי בניה.

6. הערות: יש להמליץ בפני רשויות התכנון על נושאים ספציפיים המיועדים להקל

על ייעוד קרקעות לתיירות, הן על חוף הים, והן באתרים אחרים.

7. מדיניות השווק של המשרד צדיכה להיות מבוססת על ההמלצות של

תכנית האב, כולל הנושא התקציבי, וכולל התייחסות לגורמים משתנים

והמשפיעים על התיירות.

2/...

מדינת ישראל

משרד התיירות

ירושלים

תאריך:

מספר:

- 2 -

8. רצוני לקיים פגישות נדיונים כפורום כלכלי הכולל את בנק ישראל, חפ"ת מ. האוצר, ומ. התיירות לגבש נושא מדיניות כלכלית.
9. בנושא התשתיות יקויימו פגישות עם המשרד וחמ"ת
10. ביולי יגיעו החברות האנגליות, אשר ערכו כאן סקר מוקדם לגבי הבקוש וההיצע, להצגת ממצאים בפני גורמי הענף, נועדת ההיגוי לתכנית האב.
11. תקויים פגישה עם ראש מינהל התכנון להצגת תכנית האב ארצית לתיירות ולהתייחסות במסגרת תכניות מתאר ארציות, ומתן הוראה להכנת תכנית מתאר ארצית לתיירות. 10.6.67
12. דו"ח מתוקן של התעופה יועבר בימים הקרובים.
13. דו"ח הבקוש יסתיים ויועבר בהקדם.
14. דו"ח המדיניות של צ. אדר יידון במסגרת צוות ההיגוי תוך שבועיים. 29.5.67

רשמה; אהובה גנור

ל, כהן / חגית

מדינת ישראל

משרד התיירות

מודל

אגף תכנון וכלכלה
5.4.87

ירושלים

אל: מר א. רונן, מנכ"ל ח.מ.ת.

הנדון: התפלגות התיירות לפי מגזרים - מודל תכנוני
מכתב מיום 10.2.87

העבודה שבנדון נדונה באגפנו, בהשתתפות מ.ריגל, ד"ר ר. בראון דר' ג. כהן
ג. שמיר ואנוכי בתאריך 20.3.87 להלן הערותינו:

א. כללי:

1. עקרונית הנושא שבנדון, יבוא לידי בטוי במסגרת תכנית האב הארצית
לתיירות, בהתייחס לחלופה המועדפת אשר תנחת ותנומק בשלב ג' של התכנית,
המצוי בעבודה בימים אלה.

לדעתנו אין טעם בכפילות הן בהקצאת משאבי אנוש, והן במשאבים כספיים
לאותה מטרה.

2. העבודה מתייחסת לממצאי סקר תיירים יוצאים אשר בוצע בשנת 1979/80, ואולם
בימים אלה מתבצע סקר תיירים יוצאים מטעם המשרד, אשר ממצאים ראשוניים
כבר התקבלו אצלנו במח' מחקר וסטטיסטיקה, ומן הראוי היה להתייעץ עם הממונה
על הנושא.

3. עורכי הסקר שבנדון כבר ערכו בעבר סקרים כלכליים שלא בהכרח הצביעו על
נסיון בתחום התיירות.

ב. המודל התכנוני

1. ההנחות הבסיסיות הינן מוטעות, ולכן אין בהן כדי לשמש בסיס לחזוי
ולהתייחסות לפי מגזרים - כמקובל בתחום השוק, לצורך הכנת התשתית.

2. הניתוח המוצג בעבודה מתאים יותר לנושא שוק ישראל ועודד תיירות
מארצות מוצא מסוימות, כפי שהיה קיים בעבר, ומצביע על יציבות בעשור
האחרון, ובעשור הקרוב, אולם אין בו התייחסות למגמות עולמיות ושנויים
שחלו ויחולו בעתיד, כידוע לנו מגורמי הענף בארץ ובחו"ל.

3. מטרת הבקור - הסקר האחרון היה בשנת 1979/80 (רק לתיירים בדרך האויר).
אין שום תועלת בלוחות 2.2 - 2.7 שבהם משתמשים בהרכב התיירות לפי סקר
1979/80, כאילו הם מציגים התפלגות התיירות לכל שנה עד לתייר האחרון
ומאית האחוז. המסקנה בסעיף 2.4.3 אינה נכונה אף בהנחה זו מאחר וחלו
שנויים ניכרים בתיירות לפי ארצות ועונות.

STATE OF ILLINOIS
IN SENATE
January 10, 1911.

REPORT

OF THE
COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
FOR THE YEAR ENDING DECEMBER 31, 1910.

ALBION B. HARRIS, GOVERNOR.
JOHN W. BURNHAM, COMMISSIONER.

CHAS. W. BURNHAM, CHIEF CLERK.
J. W. BURNHAM, CLERK.

CHAS. W. BURNHAM, CHIEF CLERK.

CHAS. W. BURNHAM, CHIEF CLERK.

CHAS. W. BURNHAM, CHIEF CLERK.

CHAS. W. BURNHAM, CHIEF CLERK.

CHAS. W. BURNHAM, CHIEF CLERK.

CHAS. W. BURNHAM, CHIEF CLERK.

CHAS. W. BURNHAM, CHIEF CLERK.

4. במלונות התיירות התפתחות תיירות החורף היא משמעותית מאוד לכן המסקנה בסעיף 2.6.2 על "מגמה ברורה של יציבות" אינה מבוססת ואינה מועילה, ועוד פחות ממנה כי "התפלגות זו" תהיה תקפה עד שנת 90.
5. אין לראות הדו"ח כ:עבודת מטה" רצינית מאחר ושיטוח הניתוח אינן המתאימות לדוגמא: א. הדו"ח מתייחס ל"שנתוני למ.ס.". מעבר לכך יש בידינו נתוני מתקרים רבים אשר לא התייחסו אליהם.
ב. ארצות מוצא - לוח 2.9 מראה הבדלים נכרים מאוד, בנוסף לשנויים מארה"ב כגון: מגרמניה 9.5% - 13.6% - היה צורך להתייחס לסיבות לכך, וגם לירידה הניכרת בתיירות מארה"ב מתחילת 1985.
6. עונתיות - לוח 2.10 מציג רק אחוזי תיירות לפי חודש בשנים 1980-85 מבלי לקחת בחשבון השנויים במגמה בתאריכי החגים והשפעות יוצאות דופן. הדרך הנכונה לנתח עונתיות היא לפי תכנית 11 - X כפי שעשינו ופרסמנו 20 שנה. מצ'ב לוח המראה שנויים בסך התיירות בדרך האויר וכן לפי 12 ארצות המוצא העיקריות של לינות התיירים.

בברכה,

אהובה גנור
המח' לתכנון פיסי

העתק: מר מ.ריגל, מנהל אגף תכנון וכלכלה
דר' ר.בר-און, ממונה על מחקר וסטטיסטיקה
דר' ג.כהן, מנהל אגף תכנון, ח.מ.ת.
מר ג.שמיר, מנהל המח' לתכנון פיסי

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE
COMMISSION ON THE
STRUCTURE OF THE
ATOMIC NUCLEUS

BY
R. F. B. AND
J. J. J.

CHICAGO
1955

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5708 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

משרד התיירות

אין אמצעי תשלום

אגף תכנון וכלכלה
יט' שבט תשמ"ז
18 בפברואר 1987
ירושלים

תכיל

לכבוד חברי ועדת ההגוי הציבורית

א. ב. ג.
ח. ט. י. יא. יב.

א.ג.נ..

הנדון: תכנית אב לתיירות

עם תום שלב ב' ותחילת שלב ג' של התכנית, הנך מוזמן לשיבה שבנדון, שתיערך, ביום ד', 25.3.87, בין השעות 1800 - 1400, במלון מגדל איילון, קומה 21, רח' בן יהודה 34, ירושלים. מצ'ב חומר רקע.

להלן סדר היום:

1400 - 1345 - התכנסות.

1415 - 1400 - ר. פרבר, מנכ"ל משרד התיירות - דברי פתיחה.
ג. בדיאן, יו"ר הועדה הציבורית - "

1430 - 1415 - מ. ריגל, מנהל אגף תכנון וכלכלה - הצגת התקדמות תכנית האב - סיום שלב ב', תחילת שלב ג'.

1445 - 1430 - י. ברגור - צוות ת.ה.ל. - הבקוש לתיירות חו"ל.

1530 - 1445 - ז. ברקאי, ראש צוות תכנית האב - סקירת ההיבטים הכלכליים בחלופה המועדפת.

1630 - 1530 - א. מזור, המכון האורבני - הצגת החלופה התכנונית המועדפת.

1645 - 1630 - הפסקה וכבוד קל.

1800 - 1645 - דיון בהשתתפות המוזמנים, וסכום.

נא אשר השתתפותך לח'מ. טל. 237345 - 02, או למרי 237370 - 02.

בברכה,

אהובה גנור
מרכזת תכנית האב

אין
ועדת הציבורית
אגף תכנון וכלכלה
סיכום
החלטות
המשרד
לתיירות
ירושלים
18 בפברואר 1987
יט' שבט תשמ"ז

10
1987
כ"ה
חמ"ג

אשראי
החל

צוות תכנית אב לתיירות - שלב ג'

לכבוד
מר משה ריגל
מנהל אגף תכנון וכלכלה
משרד התיירות
ירושלים

א.נ.,

הנדון: שלב ג' - דו"ח התקדמות מספר 1

במשך הזמן הקצר שעמד לרשותינו (במיוחד פגרת חג העסח גרמה לכך) התרכז הצוות בנושאים הבאים:

1. עדכון הביקש

א. לינות ישראלים - נבדקה מהימנות נתוני לינות ישראלים לשנת 1986 עם המודל שהוכן לצורך התחזית. התברר כי בשנת 1986 חלה עלייה חריפה, מעבר לכל תחזית) בצריכה הפרטית לנפש (10% במקום 2%) ונמדדה ירידה יחסית במחירי השהייה בחו"ל יחסית למחירים בשנת 1985.

ההשפעה על שני גורמים אלה מסבירה את הגידול החריף במספר הלינות של ישראלים בבתי המלון המומלצים בשנת 1986.

בעקבות תיקון זה תיקן הצוות גם את האומדן לשנת 1990 ו-1995, תוך תיקון הנחות היסוד בקשר לשיעור הגידול השנתי בצריכה הפרטית לנפש.

לפי התחזית החדשה צפוי מספר לינות הישראלים להסתכם בכ-6.6-6.9 מיליון לינות ב-1990 ו-7.5-8.2 מיליון לינות בשנת 1995. זהו תיקון של כ-20%.

ב. תיירים נכנסים

השוני בין מספר התיירים הנכנסים בהנחה של "המשך מגמות קיימות" ובין החלופה שנבחרה, הינה פונקציה של מה שהצוות הגדיר "כמוצר חדש". אין אפשרות לחזות הצלחה של מוצר חדש על בסיס ניתוח סטטיסטי של העבר. הצוות מנסה לעדכן הנתונים הקיימים על מספר מוקדים מתחרים באגן הים התיכון ועל ידך כך לבסס הנתונים של החלופה שנבחרה.

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

2. שיפור ההגדרה של הפרופילים הרלבנטיים

הושקעה עבודה לשיפור הפרמטרים המאפיינים את התייר-המסייר, ואת התייר-הנופש. עידון הנתונים ובמיוחד ביחס להוצאה של כל קבוצה, ומרכיבי ההוצאה, יאפשרו ניתוח טוב יותר של ההיצע הקיים מול הנדרש, ואת התרומה הכלכלית של כל קבוצה.

3. הצוות הפיסי

א. הצוות הפיסי התמקד בפיתוח המודל המאפשר פילוג של לינות ישראלים ותיירים נכנסים לפי החלופות הנדרשות ולפי שלושה מאפיינים:

1. מטרת ביקור (נופש או סיור).
2. סוג המוקד (או מוקדים לפי קבוצות).
3. רמת איכסון, כולל איכסון לא ממוסד.

נראה כי כאשר בטווח הקרוב אכן יהיו בידינו הנתונים לחלופה ד', נוכל בקלות יחסית לפלג הפעילויות ע"י שימוש במודל.

ב. ניתוח המוקדים וההיצע הקיים בהם שהוכן בעבר אינו מספק דיו. לכן נערכה תכנית עבודה ונקבעו פגישות עם הגופים הרלבנטיים במוקדים השונים להשלמת נתונים תוך קבלת היזון חוזר מהגורמים המקומיים.

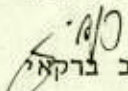
ג. סיכום אתרי הביקוש לפי מאפיינים וקדימויות לפי מידת האטרקטיביות של האתרים לסוגי תיירים שונים.

4. איוש הצוות

הצוות סיכם עם יועץ לענייני תעופה, וקרוב לסיום משא ומתן ארוך עם יועץ למדיניות שיווק.

אנו מקווים כי בדו"ח ההתקדמות הבא, נוכל לציין כבר את התקדמותם של השניים והשתלבותם בצוות.

בכבוד רב,

זאב ברקאי
מרכז הצוות

העתק: ד"ר מ. אמיר - תה"ל

ד"ר י. בר-גור - תה"ל

ארכי א. מזור - מכון אורבני

צוות תכנית אב לתיירות - שלב ג'

לכבוד
מר משה ריגל
מנהל אגף תכנון וכלכלה
משרד התיירות
ירושלים

א.נ.,

הנדון: שלב ג' - דו"ח התקדמות מספר 1

במשך הזמן הקצר שעמד לרשותינו (במיוחד פגרת חג הפסח גרמה לכך) התרכז הצוות בנושאים הבאים:

1. עדכון הביקש

א. לינות ישראלים - נבדקה מהימנות נתוני לינות ישראלים לשנת 1986 עם המודל שהוכן לצורך התחזית. התברר כי בשנת 1986 חלה עלייה חריפה, מעבר לכל תחזית) בצריכה הפרטית לנפש (10% במקום 2%) ונמדדה ירידה יחסית במחירי השהייה בחו"ל יחסית למחירים בשנת 1985.

ההשפעה על שני גורמים אלה מסבירה את הגידול החריף במספר הלינות של ישראלים בבתי המלון המומלצים בשנת 1986.

בעקבות תיקון זה תיקן הצוות גם את האומדן לשנת 1990 ו-1995, תוך תיקון הנחות היסוד בקשר לשיעור הגידול השנתי בצריכה הפרטית לנפש.

לפי התחזית החדשה צפוי מספר לינות הישראלים להסתכם בכ-6.6-6.9 מיליון לינות ב-1990 ו-7.5-8.2 מיליון לינות בשנת 1995. זהו תיקון של כ-20%.

ב. תיירים נכנסים

השוני בין מספר התיירים הנכנסים בהנחה של "המשך מגמות קיימות" ובין החלופה שנבחרה, הינה פונקציה של מה שהצוות הגדיר "כמוצר חדש". אין אפשרות לחזות הצלחה של מוצר חדש על בסיס ניתוח סטטיסטי של העבר. הצוות מנסה לעדכן הנתונים הקיימים על מספר מוקדים מתחרים באגן הים התיכון ועל ידך כך לבסס הנתונים של החלופה שנבחרה.

Handwritten notes at the top of the page, including the word "SOME" and other illegible characters.

Handwritten notes in the middle section of the page, containing several lines of text that are mostly illegible.

Handwritten notes at the bottom of the page, including the word "SOME" and other illegible characters.

2. שיפור ההגדרה של הפרופילים הרלבנטיים

הושקעה עבודה לשיפור הפרמטרים המאפיינים את התייר-המסייר, ואת התייר-הנופש. עידון הנתונים ובמיוחד ביחס להוצאה של כל קבוצה, ומרכיבי ההוצאה, יאפשרו ניתוח טוב יותר של ההיצע הקיים מול הנדרש, ואת התרומה הכלכלית של כל קבוצה.

3. הצוות הפיסי

א. הצוות הפיסי התמקד בפיתוח המודל המאפשר פילוג של לינות ישראלים ותיירים נכנסים לפי החלופות הנדרשות ולפי שלושה מאפיינים:

1. מטרת ביקור (נופש או סיור).
2. סוג המוקד (או מוקדים לפי קבוצות).
3. רמת איכסון, כולל איכסון לא ממוסד.

נראה כי כאשר בטווח הקרוב אכן יהיו גידינו הנתונים לחלופה ד', נוכל בקלות יחסית לפלג הפעילויות ע"י שימוש במודל.

ב. ניתוח המוקדים וההיצע הקיים בהם שהוכן בעבר אינו מספק דיו. לכן נערכה תכנית עבודה ונקבעו פגישות עם הגופים הרלבנטיים במוקדים השונים להשלמת נתונים תוך קבלת היזון חוזר מהגורמים המקומיים.

ג. סיכום אתרי הביקוש לפי מאפיינים וקדימויות לפי מידת האטרקטיביות של האתרים לסוגי תיירים שונים.

4. איוש הצוות

הצוות סיכם עם יועץ לענייני תעופה, וקרוב לסיום משא ומתן ארוך עם יועץ למדיניות שיווק.

אנו מקווים כי בדו"ח ההתקדמות הבא, נוכל לציין כבר את התקדמותם של השניים והשתלבותם בצוות.

בכבוד רב,
זאב ברקאי
מרכז הצוות

העתק: ד"ר מ. אמיר - תה"ל
ד"ר י. בר-גור - תה"ל
ארכ' א. מזור - מכון אורבני

לוח זמנים נגד אשון

משרד התיירות

תכנית האב לתיירות

שלב ב' - סיכום ומסקנות

אדם מזור, אדריכל
מכון אורבני (75) בע"מ

תה"כ מהנדסים יועצים בע"מ

מרץ 1987

אדר חשמ"ז

תכנית אב ארצית לתיירות ונופש
שלב ב' - סיכום ומסקנות
=====

משרד התיירות מינה ועדת היגוי ציבורית אשר בראשה עומד מר גרסטוב
בדיאן, יו"ר מועצת המנהלים של החברה לפיתוח מפעלי תיירות בע"מ
לועדת היגוי זו מוגשים בזה סיכום ומסקנות שלב ב'.

אגף תכנון וככלכלה, בראשותו של משה ריגל, הנחה את צוות התכנון,
ומנכ"ל המשרד מר פרבר הקדיש זמן רב לדיונים בנושאים המרכזיים.

את צוותי התכנון המקצועיים ליוו צוותי היגוי מצומצמים המורכבים
מחברי הנהלת משרד התיירות, נציגים בכירים של משרדים ממשלתיים,
להם קשר הדוק עם נושא התיירות, ונציגי חברות התיירות הכפופות לשר
התיירות. עבודת צוותי ההיגוי המצומצמים רוכזה בידי גב' אהובה
גנור, מאגף תכנון וככלכלה במשרד.

צוותי המתכננים

מרכז הצוות - דוד כוכב (זאב ברקאי)

תה"ל מהנדסים ויועצים בע"מ

ד"ר יונה בר-גור
ד"ר יגאל דנין
צליכה שפריר

אדם מזור - אדריכל, מכון אורבני (75) בע"מ

ארכ' אדם מזור
ארכ' מאירה גלוסקינר
ארכ' ניסים דוידוב

יועצים חיצוניים

ד"ר צבי אדר
זאב ברקאי
בני אלנבוגו

רשימת עבודות שנמסרו למשרד התיירות
ע"י צוות תכנית האב במסגרת שלב ב'
=====

1. התפתחות התיירות 1975-1985

- תיירות בינלאומית
 - תיירות לישראל
 - תיירות פנים
 - יחסי גומלין בין השוק הישראלי לשוק העולמי
 - ההיבט הכלכלי
 - ההיבט הפיסי
 - ההיבט המוקדי
 - עדכון פוטנציאל פיזי של אתרי ביקור, שטחים פתוחים, אמצעי נופש, אתרים ואטרקציות.
2. מלונאות, מחירים ופרופילים - היבט כלכלי.
3. תרומת התיירות למשק הלאומי.
4. השלכות מדיניות התעופה על התיירות.
5. מדיניות שיווק התיירות.
6. חופי רחצה - סיכום.
7. ריכוז שאלונים לגופים העוסקים בתיירות בקור וסיוור.
8. שאלונים למורי דרך - סיכום הממצאים.
9. דירוג אתרי ביקור על פי רמת האטרקטיביות לתיירות.
10. אתרי ביקור ואטרקציות.
11. מדיניות התיירות של ישראל.
12. תחזית תיירות נכנסת לישראל 1990 ו-1995.
13. תחזית לינות ישראלים באיכסון ממוסד.
14. מגמות התפלגות לינות - איכסון ומוקדי שהייה.
15. קשרי התיירות בין ישראל למצרים.
16. הגברת קשרי יהדות התפוצות עם ישראל באמצעות התיירות.
17. תיירות נושאית - מיגזרי שוק מיוחדים - ניתוח התיירות הנכנסת ופוטנציאל הפיתוח לפי מניעים ומטרות.
18. חלופות תכנוניות.

1. שוק התיירות העולמי 1975 - 1985

- 1.1 תנועת התיירות הבינלאומית הסתכמה בשנת 1985 בכ- 300 מיליון כניסות תיירים לעומת כ-214 מיליון תיירים בשנת 1975. זהו שיעור גידול מהיר יחסית לגידול בפעילות הכלכלית העולמית, אולם איטי יחסית להתפתחות התיירות מאז מלחמת העולם השנייה.
- 1.2 התנועה באויר מהווה כ- 30% מכלל התנועה, ואילו התנועה באוניות סוור מהווה כ-2% מהתנועה בלבד.
- 1.3 מספר הכינות הממוצע לתייר באיכסון ממוסד (באותן מדינות המפרסמות נתונים אלה) הוא 2.6. כלל הכינות לכניסת תייר נאמד בכ- 5.7 כינות.
- 1.4 כ-25-35% מכניסות התיירים מתבצעות בחודשים יולי-אוגוסט, ואילו בשני חודשי המינימום מתבצעות כ-7% מכלל כניסות התיירים.
- 1.5 ההכנסות מתיירות (כלא תעופה) נאמדו בכ-100 מיליארד דולר לשנת 1985. במלים אחרות, ההוצאה הממוצעת לתייר נאמדת בכ-335 דולר.
- 1.6 מניתוח כניסות ויציאות תיירים, מתברר ששני שלישי מהתיירים מקורם ב-13 מדינות מוצא: 9 מדינות מערב אירופאיות, שתי מדינות צפון אמריקה (ארה"ב וקנדה) ושתי מדינות במזרח הרחוק. מניתוח ארצות היעד, מתברר כי כ-60% מהתיירים מגיעים ל-8 מדינות: צרפת, ספרד, ארה"ב, איטליה, אוסטרליה, קנדה, בריטניה וגרמניה.
- כלומר, כשני שלישי מהתיירות הנכנסת והיוצאת מרוכזת במספר ארצות מערביות מפותחות.

2. פנח שוק התיירות העולמי לישראל

- 2.1 בין השנים 1975 ל-1985 עלה מספר התיירים בכ-9% לשנה, והסתכם בכ-1.4 מיליון תיירים בשנת 1985. זהו קצב גידול מהיר בהרבה מזה של כלל התיירות העולמית.
- מנתונים אלה מתברר כי התיירים לישראל מהווים כ-0.5% מכלל התיירים בעולם.
- 2.2 כ-75% מכלל התיירים הנכנסים לישראל מגיעים בדרך האויר. זאת בהשוואה לכ-30% בתנועת התיירות העולמית.
- 2.3 מספר הכינות הממוצע לתייר בישראל נאמד בכ-12 כינות ואילו מספר הכינות הממוצע לתייר באיכסון המומלץ לתיירים הוא כ-6 כינות. גם כאן השיעורים כפולים מאלה שבעולם.

2.4 פיזור עונתי של כניסות התיירים לישראל טוב מהמקובל בתיירות העולמית. בשני חודשי השיא - יולי ואוגוסט - מרוכזים רק כ-19% ממספר התיירים הנכנסים.

2.5 ההכנסה הממוצעת לכניסת תייר בישראל נאמדה בכ-790 דולר. בערך פי 2.4 מהממוצע העולמי. במקביל, ההכנסה מתייר ליום שהייה נאמדה בישראל בכ-40 דולר, בהשוואה לכ-33 דולר בממוצע עולמי.

2.6 ארץ המוצא העיקרית של התיירים לישראל היא ארה"ב - כשליש מכלל התיירים (שיעור כפול מהתיירות העולמית). ארצות המוצא צרפת, בריטניה וגרמניה (יחד עם ארה"ב) מטפקות כ-70% מכלל התיירים הנכנסים.

2.7 על פי אומדנים, מהווים התיירים היהודים כ-40% מכלל התיירים הנכנסים לישראל. על פי אותם אומדנים, חלה ירידה באחוז היהודים המגיעים מארה"ב, ויציבות בשיעור התיירים היהודים המגיעים מאירופה.

2.8 על פי אומדנים, מהווים התיירים אשר מטרתם צליינות וסיור בארץ הקודש - כ-30% מכלל הנכנסים וכ-50% מכלל התיירים הנוצרים.

3. היצע שרותי תיירות בישראל

3.1 בספטמבר 1986 היו בישראל כ-34,000 חדרי מלון, מהם כ-31,166 חדרים ממוכזים לתיירים. כ-78% מכלל חדרי המלון מסווגים ברמה של 3-5 כוכבים, ורק כ-22% מסווגים בדרגות הנמוכות מ-3 כוכבים. מרבית חדרי המלון מרוכזים במספר קטן של ישובים. בירושלים, תל-אביב, אילת, טבריה וחוף ים המלח נמצאים כ-68% מכלל החדרים המומלצים.

3.2 מלאי ההון המושקע בבתי המלון נאמד בכ-1.4 מיליארד דולר, שהם כ-2.3 מיליארד שקל. יש לציין, כי מלאי ההון ליחידת תפוקה גבוה יחסית לענפי משק אחרים.

3.3 מספר המועסקים בבתי המלון נאמד בכ-23,500 בקיץ 1986. שיעור המועסקים לחדר הוא כ-0.75 מועסק, כאשר בדרגות הגבוהות מועסקים יותר ממועסק לחדר ואילו בדרגות הנמוכות מועסקים בממוצע כ-0.3 מועסק לחדר.

3.4 סך כל המועסקים בענפי התיירות והמשרתים את התיירות הנכנסת לישראל, נאמד לשנת 1984 בכ-45,000 איש.

3.5 סך ההשקעה הלאומית בענפי התיירות נאמדה בכ-175-100 מיליון דולר לשנה. על אף קיומו של תנועות ניכרות הן במרכיבי ההשקעה והן ברמה השנתית, מהווה השקעה זו כ-3% מכלל ההשקעה הלאומית בנכסים קבועים.

4. הכדאיות הכלכלית של ייצוא שירותי התיירות

- 4.1 שיעור הערך המוסף הנובע מייצוא שירותי התיירות (כלא תעופה) כאמד, על בסיס ניתוח תשומה - תפוקה, בכ-80%. זהו שיעור גבוה יחסית לשיעור הערך המוסף בענפי ייצוא אחרים - תעשייה ואף חקלאות.
- 4.2 ענב שיעור הערך המוסף הגבוה של ייצוא שירותי התיירות, היקף התרומה נטו למשק של ייצוא זה גדול פי שלושה מתרומת ייצוא היהלומים וכנ"ל גם מתרומת ייצוא מוצרי חקלאות.
- 4.3 אומדן מחיר דוּכר ערך מוסף של ייצוא שירותי תיירות נמוך משער הדוּכר היציג באופן משמעותי. מכאן ניתן לקבוע כי ייצוא שירותי התיירות כדאי למשק הלאומי, הן באופן אבסולוטי והן יחסית לחלק מענפי הייצוא האחרים.
- 4.4 במקביל לבדיקת מחיר הדוּכר של כלל ייצוא שירותי התיירות, בדק הצוות את מחיר הדוּכר של ייצוא שירותי מלונאות. על בסיס הנתונים החלקיים הקיימים, נראה כי ייצוא זה כדאי בעיקר בדרגת 5 כוכבים. זאת כיון שההשקעה לדוּכר ייצוא (השקעה יחסית) גבוהה וכך מקטינה את כדאיות שירותים אלה.
- 4.5 בדיקת כדאיות הייצוא של שירותי תעופה מראה כי על אף שיעור ערך מוסף נמוך יחסית (פחות מ-50%) הרי ייצוא זה כדאי למשק הלאומי.
- 4.6 ייצוא שירותי תיירות מורכב מפעילויות שונות, אשר יחד הן יוצרות את שירותי התיירות. הכדאיות הייחודית של כל שירות שונה, על אף הכדאיות הכוללת למשק.

5. הפעילות במוקדים

- 5.1 מנתוח נתונים על מתקני האיכסון, נתיבי הסיור וחבילות הנמכרות לתיירים, מתברר כי הפעילות התיירותית עברה תהליך של ריכוז, המתבטא במיוחד במתקני האיכסון.
- 5.2 המוקדים ה"מצליחים" הם ירושלים (בעיקר ירושלים המערבית), תל-אביב, אילת, טבריה ושפת ים-המלח. שאר המוקדים, ובמיוחד אלה בהרי הגליל ובמישור החוף כגון צפת, נצרת, נהריה, אשקלון, ובמידה מסויימת גם נתניה והרצליה, הפסיקו להתפתח, או אף ירדו בהיקף הפעילות במשך העשור האחרון. תופעה זו בולטת במיוחד לאור התפתחות הפעילות התיירותית בארץ באותה תקופה.
- 5.3 פעילות ישראלים במוקדי התיירות המצליחים הוכחה כמסייעת ואף מאפשרת פיתוח נוסף של המוקדים המצליחים.

6. התעופה והתיירות

6.1.1. ישראל מגיעים כ-75% מהתיירים בדרך האויר. זהו שיעור גבוה יחסית לתנועת התיירות העולמית.

מניתוח הפעילות העולמית מתברר כי בדרך כלל מחירי הטיסה לישראל, דומים למחירי הטיסה לארצות יעד אחרות, תוך התייחסות למרחק. יחד עם זאת לגבי טיסות מסוימות, קיימת אפליה הגורמת ייקור הנסיעה לישראל בכ-5% לק"מ.

6.1.2. מניתוח המגמות בתעופה, מתברר כי אין צורך לפתח שדה תעופה בינלאומי נוסף לשדה תעופה בו אורינו.

6.1.3. כיצוא שירותי התעופה הבין-לאומיים של ישראל שיעור ערך מוסף של כ-50%. לעומת זאת, לשירותים הנלווים - שירותי הקרקע למיניהם - שיעור ערך מוסף גבוה - קרוב ל-90%.

6.1.4. קיימת בעיה של קשר עם ארצות שליטות, ובמיוחד עם ארצות המזרח הרחוק ודרום אמריקה. קיימת ההרגשה, כי חוסר קיומו של קשר ישיר בין ישראל למזרח הרחוק, ובמיוחד ליפן, מקשה על פיתוח תיירות מיפן לישראל.

אתרי ביקור ואמצעי נופש במערך התיירות הנוכחי

התפרושת המרחבית של אתרי הביקור ואמצעי הנופש נבדקה לעומק.
בדיקה זו כללה:

- תפרושת האתרים ואמצעי הנופש.
- היקף המבקרים ומאפייניהם.
- מסלולי סיור רגולריים.
- מסלולי סיור קבוצתיים.
- מסלולי צלילנים.
- סקר עמדות של מורי דרך לגבי פוטנציאל האתרים.
- היבולת ודפוסי שימוש בחופי רחצה.

הבדיקה מצביעה על הממצאים הבאים:

א. אתרי ביקור

1. בעשור 1975-85, חלה תוספת משמעותית של אתרים, פארקים, יערות ושמורות.
2. באותה תקופה גדל היקף המבקרים בכל האתרים. שיעור הגידול של מבקרים באתרי הביקור (בעיקר תיירים) היה גבוה משיעור הגידול של מבקרים באתרי נופש (בעיקר ישראלים).
3. אתרי ביקור אטרקטיביים יותר לתיירים; אתרי נופש מושכים בעיקר ישראלים, ורגישים יותר לתנודות במצב הכלכלי והבטחוני.
4. אתרי הביקור נחלקים ל-4 קבוצות עיקריות מבחינת חשיבותם: אתרי-על, אתרים בעלי משיכה גבוהה, אתרים בעלי משיכה בינונית ואתרים מקומיים.
5. בנוסף, הוגדרו איזורי תיירות הכוללים מיקבץ אתרים, (אתרים מכל קבוצות המיזוג, הנמצאים בסמיכות גיאוגרפית). מיקבץ אתרים תורם להגדלת המשיכה ולהארכת משך השהות בסביבה.
6. מידת הפיתוח והחשיפה של האתרים השונים כיום אינה מתואמת.

ב. חופים

1. אורך החופים המוכרזים גדל בשנים 1972-82 ב-22% ומספר המתרחצים רק ב-16.5% (האוכלוסיה באותה תקופה גדלה ב-29%). מכאן, שאחוז הניצול ביחס לקיבולת לא עלה. יחד עם זאת קיימים מחסורים מקומיים.
2. קיים קשר ישיר בין רמת הפיתוח בחוף לבין התפוסה בו.

ג. סיורים

1. חל גידול בסיורים אם כי בשיעור נמוך משה"כ הגידול בכניסות או בלינות תיירים.
2. הריכוזיות בסיורים גדלה. כ-70% מכלל הסיורים יוצאים מירושלים ומתל-אביב.
3. מסלול סיורי הקבוצות עמוס ומעייף ביותר.
4. דגמי סיור בכיוון אחד עשויים לשנות את התמונה.
5. יש מקום לפתח מסלולים יחודיים - תיירות מדבר, צפרות, תיירות טבע וכד'.

7. מדיניות הממשלה

- 7.1 ממשלת ישראל מעורבת בפעילות התיירותית הן באופן ישיר והן באופן עקיף. באופן עקיף הכוונה, למשל, להסכמי עבודה ארציים - החלים בין השאר גם על עובדים בענפי התיירות. באופן ישיר, ההתערבות היא על ידי תקינה, פיקוח, סיוע תקציבי, ופירסום בארץ ובחו"ל.
- יש לציון שכממשלת ישראל השפעה גדולה על הפעילות בענף התיירות, על אף היות הענף מאופיין כענף בו דומיננטית היוזמה הפרטית וקיימת בו תחרותיות רבה.
- 7.1 אחד ההיבטים החשובים במעורבות הממשלה, הוא בקביעת שער החליפין האפקטיבי לייצוא שירותי תיירות. הממשלה נוקטת במדיניות תמריץ עקיף לייצוא שירותי המלונאות ונותנת סיוע קטן ביותר לשאר שירותי הייצוא התיירותי.
- 7.3 נמצא כי במספר תחומים, ובמיוחד בתחום שירותי התעופה, נקבעת מדיניות הממשלה ללא התחשבות מטפחת בנושא התיירות, תופעה שלעיתים עלולה כפגוע במיצוי פוטנציאל הייצוא של הענף.
- 7.4 התמריץ המרכזי, מבחינה תקציבית, היה בעבר התמריץ למשקיעים בהקמת בתי מלון. גם בעבר וגם בהווה, שיעור התמיכה הממשלתית למשקיע בבתי מלון נמוך בהשוואה לעידוד הקיים בענפי התעשייה והחקלאות.
- 7.5 ככלית, ניתן לומר, כי תקציב הממשנה המיועד באופן ישיר לחיזוק התיירות, כפי שהזכר בא לידי ביטוי בתקציב הכולל של משרד התיירות, מחייב בדיקה מעת לעת. בדיקה מהסוג הנדון מתכוון הצוות לערוך במסגרת שלב ג' של העבודה.

7.6 ככא השר לאיטרטגיה שתאומץ על ידי הממשלה בפיתוח התיירות בעשור הבא, ממליץ הצוות כממשלה על מספר אמצעי מדיניות ומספר כלי מדיניות כדלהמו:

א. הצוות רואה בשער חליפיו ריאלי אחיז לייצוא כטוב רצוי למשק מבחינת כל ההיבטים המתייחסים לתיירות. יחד עם זה, מודע הצוות לקיומו של השפעות נוספות של מדיניות שער החליפיו שכא נבדקו על ידי הצוות משום שאינו נכללות במסגרת העבודה. אי לכך, יתכן ושיהיו חשופים מונעים קיום שער חליפיו ריאלי אחיז ככלל לייצוא.

במקרה כזה, מציע הצוות קיום שער חליפיו אפקטיבי גבוה יותר ריאלי לייצוא שירותי התיירות, לכא אפליה בין ענפי התיירות השונים. כיום, המכשיר העיקרי לביצוע מדיניות עידוד הייצוא הוא מנגנון ביטוח שער. מוצע להחיל הסדר זה על כל ענפי התיירות.

ב. יש לבדוק את מדיניות המיסוי על ייבוא שירותי תיירות. זאת במגמה להשוות את מחיר הדולר המוסף מהחלפת יבוא שירותי תיירות, למחירי הדולר בייצוא שירותי תיירות.

ג. יש לשפר את מערכת המידע של המשרד, וזאת לצורך שיפור תהליך קביעת מדיניות בעתיד בכל התחומים: הן בתחום השיווק בחו"ל (כ-80% מתקציב משרד התיירות מיועד למטרה זו), הן בתחום השיווק לתיירים בארץ, והן בתחומי יעילות התמריץ והפקוח על השירותים בארץ.

יש הרגשה כי היזע הקיים כיום בארץ חסר, מבחינת הביסוס המדעי, ומהווה גורם מגביל בזיון מקצועי על אמצעים ומשאבים הנדרשים לפיתוח התיירות לישראל. כנ"ל ביחס לצורת הפיתוח של תשתית איזורית באיזורי התיירות השונים.

ד. יש לוודא כי כתייר השווה בישראל תהיה הרגשה שהוא משלם מחיר הולם עבור השרותים אותם הוא מקבל במסגרת החבילה או מחוצה לה. יחד עם זאת, לא מתחייבת מכאן באופן חד-משמעי מדיניות של הורדת מחירים. הצוות בדעה כי יש צורך דחוף בבדיקת הנושא. ההנחה היא כי בתחומים מסויימים, ובעונות מסויימות, יש מקום לייקור שירותי התיירות, ולהוזלתם בתקופות אחרות, או בשירותים מסויימים. להערכת הצוות, לא נבדק נושא זה באופן שמאפשר מתן תשובות חד-משמעיות.

8 תחזיות

8.1 לצרכי אומדן ההשקעות בבתי מלון ובתשתיות אחרות בתחום התיירות, היקף השירותים הנדרשים ותכנון שימושי קרקע לטורח ארוך, נערכו תחזיות לכניסות תיירים ולפעילות של נופשים ישראלים לשנת היעד 1995.

8.2 על בסיס מספר מתכונות חיזוי שנבדקו, נבחרו שתי תחזיות לתיירות נכנסת לישראל ולכינות נופשים ישראלים לשנת 1995 כדלקמן:

שעור			
סה"כ תיירות (מיליון)	גידול שנתי 1985-1995 (%)	סה"כ תיירים (מיליון)	תחזית
10.4	3.0	1.7	תיירות נכנסת מתונה
12.0	4.8	2.0	אופטימית
6.6			כינות ישראלים מתונה
6.9			אופטימית

8.3 תחזיות אלו משקפות, כמעשה, המשר מבוקר של מגמות העבר. גידול בכניסות תיירים בהיקפים גבוהים מהנ"ל, כפי שמשקפת האלטרנטיבה המועדפת לתכנון (ראה להלן), מבטא מאמצים נוספים בתחום השוק והתאמת ההיצע לפלחי שוק חדשים, אשר משקלם כיום, בתיירות הנכנסת לישראל, הוא נמוך יחסית.

8.4 התפתחות התיירות הנושאת במגזרי שוק מיוחדים, (כנסים, תיירות מרפא, תיירות תמריץ וכדומה) - ניתן לחזות יעד פיתוח של כ-100% גידול בכניסות תיירים, לעומת הממוצע בתקופה 1980-1985 (כ-250,000 כניסות תיירים). גם התיירות הצליינית הנוצרית עשויה כגדול ב-90%-80%, לכ-800,000 כניסות בשנת 1995, בתנאים אופטימליים.

9. חלופות תכנוניות לטווח התכנית

9.1 מהחומר הרב שנאגר ועובד על ידי הצוות, והוצג למשרד התיירות, הוגדרו 4 חלופות תכנוניות לעשור הבא. עיקרי ההנחות וההשלכות של חלופות אלה:

חלופה א' - המשך המגמות הקיימות בתחום התיירות לישראל, תוך ניתוח השפעת החזוי במערכת התיירות העולמית. בהנחות אלה, צפויים להגיע לישראל בשנת 1995 כ-1.7 מיליון תיירים.

המאפיין תיירות זו, הינו חיזוק המגמות הנוכחיות כלומר ירידה במשקל התיירים מארה"ב ועליה במשקל התיירים האירופאים, חיזוק המוקדים החזקים כיום, ניוון מוקדים חלשים.

חלופה ב' - המשך המגמות הקיימות, תוך מאמצים ליעול הענף, לגיוון מתאים בשירותים, לפעולה שיווקית גדולה יותר וכו'. בחלופה זו, עשוי מספר התיירים להסתכם בשנת 1995 בכ-2.0 מיליון תיירים. בחלופה זו יתחזקו המוקדים ה"מצליחים", אך במקביל יהיה גידול מסוים גם במוקדים נוספים.

חלופה ג' - חלופה זו מניחה השקעת מאמץ גדול ביותר בחיזוק ופיתוח תיירות "אחרת", (תיירים הנאים בגפם לטייכ ולנפוש בארץ שלא בקבוצה המתוכננת מחו"ל), תיירות זו מחפשת איכסון עממי יותר ומגוון יותר במוקדים שונים, במיוחד במוקדי נופש קיצי מסוגים שונים, (חופי ימים ואגמים).

באטרנטיבה זו, ההנחה היא כי אמצעי העידוד של הממשלה יופנו בעיקר לתיירות ה"אחרת". התוצאה תהיה גידול מסוים במספר התיירים בדגם הנוכחי, (דומה לזה שבחלופה א'), ואילו הדגם "האחר" יהיה כפול בהיקפו מזה שהיה חזוי ללא מדיניות זו.

החלופה מניחה "מהפכה" בהיצע הנדרש בארץ מבחינת תפוסת אמצעי האיכסון והרכבם, מיקום הפעילויות וכו'.

חלופה זו, מניחה התאוששות והתפתחות של מוקדי התיירות בהרי הגליל, לאורך חוף הים התיכון ובאיזורים מסויימים בנגב. יחד עם זה ער הצוות לסיכון שבנקיטת המדיניות המוצעת.

חלופה ד' - חלופה זו, מניחה כי ניתן לבצע מדיניות "דואלית" שמשמעותה חיזוק התיירות האופינית כיום, כפי שהוצג בחלופה ב', יחד עם אימוץ מדיניות דומה לזו שהוצעה בחלופה ג', אך תוקפנית פחות, מחושבת ומתואמת יותר, ועל כן מסוכנת פחות. דגש מושם בחלופה זו לפיתוח שני סוגי התיירות במקביל, ככל אחד באותם מוקדים ואיזורים שלהם יתרון יחסי לסוג התיירות המתאים, תוך מניעת קונפליקטים בין שני סוגי התיירות.

9.2 מניתוח ראשוני של החלופות נראה, כי חלופה ד' היא חלופה כדאית מבחינה כלכלית, כאשר מחיר הזוכר השולי נמור ממחיר הצל של הזוכר נטו למשק הלאומי, ההשקעה הנדרשת קטנה יחסית לתועלת הצפויה, ופיזור הסיכון גדול אף הוא.

כמו כן נראה כי פיזור הפעילויות התיירותיות באיזורי הארץ השונים, כפי שנדרש בחלופה ד', מבטיח פיזור מקביל של השקעות ויצירת מקורות תעסוקה. פעילות כלכלית זו עדיפה על הפעילות החזויה בחלופה ב', שהינה ריכוזיות במשתנים אלה. כלומר, יש במדיניות המוצעת בחלופה ד' מרכיב כלכלי של צמצום בסיכון ותרומה למדיניות פיזור האוכלוסיה וחיזוק איזורי הפריפריה.

לאור יתרונות אלו נבחרה חלופה ד' כבסיס לעיבוד תכנית האב כתיירות לעשור הקרוב. עיבוד זה יערך בשלב ג' של העבודה המתחיל עתה.

לפי בקשת הלקוח

משרד התיירות

חכנית האב לתיירות

שלב ב' - סיכום ומסקנות

אדם מזור, אדריכל
מכון אורבני (75) בע"מ

תה"ל מהנדסים יועצים בע"מ

מרץ 1987

אדר חשמ"ז

משרד התיירות מינה ועדת היגוי ציבורית אשר בראשה עומד מר גוסטב רדיאן, יו"ר מועצת המנהלים של החברה לפיתוח מפעלי תיירות בע"מ.

אגף התכנון והכלכלה ברשותו של מר משה ריגל הנחה את צוות התכנון ומנכ"ל המשרד מר רפי פרבר הקדיש זמן רב לדיונים בנושאים המרכזיים.

את צוותי התכנון ליוו צוותי היגוי מצומצמים המורכבים מחברי הנהלת משרד התיירות ונציגים בכירים של משרדים ממשלתיים להם קשר הדוק עם נושא התיירות ותרבות התיירות הכפופות לשר התיירות. עבודת צוותי ההיגוי המצומצמים רוכזה בידי גב' אהובה גנור, מאגף תכנון וכלכלה במשרד.

צוות המחקר

מרכז הצוות - דוד כוכב (זאב ברקאי)

ח"ל מהנדסים ויועצים בע"מ

ד"ר יונה בר-גור

ד"ר יגאל דנין

צלילה שפריר

אדם מזור - אדריכל, מכון אורבני (75) בע"מ

ארכ' אדם מזור

ארכ' מאירה גליסקינר

ארכ' ניסים דוידוב

יועצים חיצוניים

ד"ר צבי אדם

זאב ברקאי

בני אלנבוגן

רשימת עבודות שנמסרו למשרד התיירות
ע"י צוות חכנית האב במסגרת שלב ב'

1. התפתחות התיירות 1975-1985
 - תיירות בינלאומית
 - תיירות לישראל
 - תיירות פנים
 - יחסי גומלין בין השוק הישראלי והעולמי
 - ההיבט הכלכלי
 - ההיבט הפיסי
 - ההיבט המוקדי
 - עדכון פוטנציאל פיזי של אחרי ביקור, שטחים פתוחים, אמצעי נופש, אתרים ואטרקציות.
2. מלונאות מחירים ופרופילים - היבט כלכלי
3. תרומת התיירות למשק הלאומי
4. השלכות מדיניות החופה על התיירות
5. מדיניות שיווק התיירות
6. חופי רחצה - סיכום
7. ריכוז שאלונים לגופים העוסקים בתיירות בקור וסיור
8. שאלונים למורי דרך - סיכום הממצאים

דירוג אתרי ביקור על פי רמת האטרקטיביות לתיירות	.9
אתרי ביקור ואטרקציות	.10
מדיניות התיירות של ישראל	.11
תחזית תיירות נכנסת לישראל 1990 ו-1995	.12
מגמות התפלגות לינות - אירגון ומוקדי שהייה	.13
תחזית לינות ישראלית באכסון ממוסד	.14
חלופות תכנוניות	.15

1. שוק התיירות העולמי 1975 - 1985

- 1.1 תנועת התיירות הבינלאומית הסתכמה בשנת 1985 בכ-300 מיליון כניסות חיירים לעומת כ-214 מיליון כניסות חיירים בשנת 1975. זהו שיעור גידול מהיר יחסית לגידול בפעילות הכלכלית העולמית, אולם איטי יחסית להתפתחות התיירות מאז מלחמת העולם השנייה.
- 1.2 התנועה באוויר מהווה כ-30% מכלל התנועה, ואילו התנועה באוניות סוור מהווה כ-2% מהתנועה בלבד.
- 1.3 מספר הלינות הממוצע לתייר באכסון ממוסד (באותן מדינות המפרסמוח נחונים אלה) הוא 2.6%. כלל הלינות לכניסת תייר נאמדה בכ-5.7 לינות.
- 1.4 כ-25-35% מכניסות התיירות מבוצעים בחודשים יולי-אוגוסט, ואילו בשני חודשי המינימום מבוצעים כ-7% מכלל כניסות התיירים.
- 1.5 ההכנסות מתיירות (ללא תעופה) נאמדו בכ-100 מיליארד דולר לשנת 1985. במלים אחרות ההוצאה הממוצעת לתייר נאמדה בכ-335 דולר.
- 1.6 מניחות כניסות ויציאות חיירים, מתברר כי כשני שלישי מהתיירים מקורם ב-13 מדינות מוצא, 9 מדינות מערב אירופאיות, שתי מדינות צפון אמריקה (ארה"ב וקנדה) ושתי מדינות במזרח הרחוק.
- מניתוח ארצות היעד, מתברר כי כ-60% מהתיירים מגיעים ל-8 מדינות: צרפת, ספרד, ארה"ב, איטליה, אוסטרליה, קנדה, בריטניה וגרמניה.
- כלומר כשני שלישי מהתיירות הנכנסת והיוצאת מרוכזת במספר ארצות מערביות מפותחות.

2. פּלַח שׁוּק הַחֵיירוֹת הָעוֹלָמִי לְיִשְׂרָאֵל

- 2.1 בין השנים 1975 ו-1985 עלה מספר החיירים בכ-9% לשנה, והסתכם בכ-1.4 מיליון חיירים בשנת 1985. זהו קצב גידול מהיר בהרבה מזה של כלל החיירות העולמית.
- מניתונים אלה מתברר כי החיירים לישראל מהווים כ-0.5% מכלל החיירים בעולם.
- 2.2 כ-75%-80% מכלל החיירים הנכנסים לישראל מגיעים בדרך האויר. זאת בהשוואה לכ-30% בחנועה החיירות העולמית.
- 2.3 מספר הלינוח הממוצע לחייר בישראל נאמד בכ-12 לינוח ואילו מספר הלינוח הממוצע לחייר באכסון המומלץ לחיירים הוא כ-6 לינוח. כלומר גם כאן השיעורים כפולים מאלה שבעולם.
- 2.4 פיזור כניסות החיירים לישראל, טוב מהמקובל בחיירות העולמית. בשני חודשי השיא - יולי אוגוסט מרוכזים רק כ-19% ממספר החיירים הנכנסים.
- 2.5 ההכנסה הממוצעת לכניסת חייר בישראל נאמדה בכ-790 דולר, בערך פי 2.4 מהממוצע העולמי במקביל ההכנסה מתייר ליום שהייה, נמדד בישראל בכ-40 דולר, בהשוואה לכ-33 דולר בממוצע עולמי.
- 2.6 ארץ המוצא העקרית של החיירים לישראל היא ארה"ב - כשליש מכלל החיירים (שיעור כפול מהחיירות העולמית). ארצות המוצא צרפת בריטניה וגרמיה (יחד עם ארה"ב) יוצרות כ-70% מכלל חיירים הנכנסים.
- 2.7 ~~ל~~ פי אומדנים, מהווים החיירים היהודים כ-40% מכלל החיירים הנכנסים לישראל. על פי אותם אומדנים, חלה ירידה באחוז היהודים המגיעים מארה"ב, ויציבות בשיעור החיירים היהודים המגיעים מאירופה.
- 2.8 על פי אומדנים מהווים החיירים אשר מטרחתם צלינות וסיור בארץ הקודש - כ-30% מכלל הנכנסים וכ-50% מכלל החיירים הנוצריים.

3. היצע שירותי חיירות בישראל

- 3.1 בספטמבר 1986 היו בישראל כ-34,000 חדרי מלון מהם כ-31,166 חדרים מומלצים לחיירים. כ-78% מכלל חדרי המלון מסווגים ברמה של 3-5 כוכבים, ורק כ-22% מסווגים בדרגות הנמוכות מ-3 כוכבים. מרבית חדרי המלון מרוכזים במספר ישובים - ירושלים, תל-אביב, אילת, טבריה, נתניה וחוף ים המלח - כ-68%.
- 3.2 מלאי ההון המושקע בבחי המלון נאמד בכ-1.4 מיליארד דולר שהם כ-2.3 מיליארד שקל. יש לציין כי מלאי ההון ליחידת תפוקה, גבוה יחסית לענפי משק אחרים.
- 3.3 מספר המועסקים בבחי המלון נאמד בכ-23,500 בקיץ 1986. שיעור המועסקים לחדר הוא כ-0.75 מועסק, כאשר בדרגות הגבוהות מועסקים יותר ממועסק לחדר ואילו בדרגות הנמוכות מועסקים בממוצע כ-0.3 מועסק לחדר.
- 3.4 סך כל המועסקים בענפי החיירות והמשרתים את החיירות הנכנסת לישראל, נאמד לשנת 1984 בכ-45,000 איש.
- 3.5 סך ההשקעה הלאומית בענפי החיירות נאמדה בכ-100-175 מיליון דולר לשנה. על אף קיומן של חנודות ניכרות הן במרכיבי ההשקעה והן ברמה השנתית, מהווה השקעה זו כ-3% מכלל ההשקעה הלאומית בנכסים קבועים.

4. הכדאיות הכלכלית של ייצור שירותי החיירות

- 4.1 שיעור הערך המוסף הנובע מייצוא שירותי החיירות (ללא תעופה) נאמד על בסיס ניתוח תשומה - תפוקה, בכ-80%. זהו שיעור גבוה יחסית לשיעור הערך המוסף בענפי ייצוא אחרים - תעשייה ואף חקלאות.

4.2 עקב שיעור הערך המוסף הגבוה של ייצוא שירותי התיירות דומה היקף התרומה נטו למשק של ייצור שירותי התיירות לייצוא היהלומים וגבוה פי כמה מייצוא מוצרי חקלאות.

4.3 אומדן מחיר הדולר ערך מוסף של ייצוא שירותי תיירות נמוך משער הדולר היציג באופן משמעותי. מכאן ניתן לקבוע כי ייצוא שירותי התיירות כדאי למשק הלאומי הן באופן אבסולוטי והן יחסית לחלק מענפי הייצוא האחרים.

4.4 במקביל לבדיקת מחיר הדולר של כלל ייצוא שירותי התיירות, בדק הצוות את מחיר הדולר של ייצוא שירותי מלונאות. מתברר כי ייצוא זה כדאי בדרגת 5 כוכבים בלבד.

זאת כיוון שההשקעה לדולר ייצוא (השקעה יחסית) גבוהה ולכן מקטינה את כדאיות שירותים אלה.

4.5 בדיקת כדאיות הייצוא של שירותי תעופה מראה כי על אף שיעור ערך מוסף נמוך יחסית (פחות מ-50%) הרי ייצוא זה כדאי למשק הלאומי.

4.6 ייצוא שירותי תיירות מורכב מפעילויות שונות אשר יחד יוצרות את שירותי התיירות והכדאיות הייחודית של כל שירות שונה, על אף הכדאיות הכוללת למשק.

5. הפעילות במוקדים

5.1 מנתוח נתונים על מתקני האיכסון, נחיבי האויר וחבילות הנמכרות לתיירים, מתברר כי הפעילות התיירותית עברה תהליך של ריכוז המתבטא במיוחד במתקני האיכסון.

- 5.2 המוקדים ה"מצליחים" הם ירושלים (ובעקר ירושלים המערבית), תל-אביב, אילת, טבריה ושפת ים-המלח. שאר המוקדים, ובמיוחד אלה בהרי הגליל ובשפלה כגון צפת, נהריה, אשקלון ואף נתניה והרצליה, הפסיקו להתפתח, או אף ירדו בהיקף הפעילות משך העשור האחרון. תופעה זו בולטת במיוחד, לאור התפתחות הפעילות התיירותית בארץ בעשור האחרון.
- 5.3 פעילות ישראלים במוקדי התיירות המצליחים הוכחה כמסייעת ואף מאפשרת פיתוח נוסף של המוקדים המצליחים.

6. התעופה והתיירות

- 6.1 לישראל מגיעים כ-75% מהתיירים בדרך האוויר. זהו שיעור גבוה יחסית לתנועת התיירות העולמית.
- מניתוח הפעילות העולמית מתברר כי בדרך כלל מחירי הטיסה לישראל, דומים למחירי הטיסה לארצות יעד אחרות תוך התייחסות למרחק.
- אולם לגבי טיסות מסויימות קיימת אפליה מסויימת הגוררת ייקור הנסיעה לישראל בכ-5% לק"מ.
- 6.2 מניתוח המגמות בתעופה, מתברר כי אין צורך לפתח שדה תעופה בינלאומי נוסף לשדה תעופה בן-גוריון.
- 6.3 יצוא שירותי התעופה הבין-לאומיים של ישראל שיעור ערך מוסף של כ-50%. לעומת זאת לשירותים הנלווים - שירותי הקרקע למיניהם שיעור ערך מוסף גבוה - קרוב ל-90%.
- 6.4 קיימת בעייה של קשר עם ארצות שליטיות ובמיוחד הכוונה לארצות המזרח הרחוק ודרום אמריקה. קיימת ההרגשה, כי אי קיומו של קשר ישיר בין ישראל למזרח הרחוק ובמיוחד יפן מקשה על פיתוח תיירות מיפן לישראל.

אתרי ביקור ואמצעי נופש במערך התיירות הנוכחי

התפרושת המרחבית של אתרי הביקור ואמצעי הנופש נבדקה לעומק.

בדיקה זו כללה:

- תפרושת האתרים ואמצעי הנופש
- היקף המבקרים ומאפייניו
- מסלולי סיור רגולריים
- מסלולי סיור קבוצתיים
- מסלולי צליינים
- סקר עמדות של מורי דרך לגבי פוטנציאל האתרים
- קיבולת ודפוסי שימוש בחופי רחצה.

הבדיקה מצביעה על הממצאים הבאים:

א. אתרי ביקור

1. בעשור 1975-85, חלה תוספת משמעותית של אתרים, פארקים, יערות ושמורות.
2. באותה תקופה גדל היקף המבקרים בכל האתרים. שיעור הגידול של מבקרים באתרי הביקור (בעיקר תיירים) היה גבוה בשיעור הגידול של מבקרים באתרי נופש (בעיקר ישראלים).
3. אתרי ביקור אטרקטיביים יותר לתיירים, אתרי נופש מושכים בעיקר ישראלים, ורגישים יותר לתנודות במצב הכלכלי והבטחוני.
4. אתרי הביקור נחלקים ל-4 קבוצות עיקריות מבחינת חשיבותם: אתרי-על, אתרים בעלי משיכה גבוהה, אתרים בעלי משיכה בינונית ואתרים מקומיים.

5. בנוסף, הוגדרו איזורי תיירות הכוללים מיקבץ אחרים, מכל קבוצות המידרג, הנמצאים בטמיכות גיאוגרפית. מקבץ אחרים תורם להגדלת המשיכה ולהארכת משך השהות בטבינה.
6. מידת הפיתוח והחשיפה של האתרים השונים כיום אינה מתואמת.

ב. חופים

1. אורך החופים המוכרזים גדל בשנים 1972-82 ב-22% ומספר המתרחצים רק ב-16.5% (האוכלוסיה גדלה ב-29%). מכאן, שאחוז הניצול ביחס לקיבולת לא ירד. יחד עם זאת קיימים מחסורים מקומיים.
2. קיים קשר ישיר בין רמת הפיתוח בחוף לבין התפוסה בו.

ג. סיורים

1. חל גידול בסיורים אם כי בשיעור נמוך משה"כ הגידול בכניסות או בלינות תיירים.
2. הריכוזיות בסיורים גדלה. כ-70% מכלל הסיורים יוצאים מירושלים ומתל-אביב.
3. מסלול סיורי הקבוצות עמוס ומעייף ביותר.
4. דגמי סיור בכיוון אחד עשויים לשנות את התמונה.
5. יש מקום לפתח מסלולים יחודיים - תיירות מדבר, צפרות, תיירות טבע וכו'.

7. מדיניות הממשלה

- 7.1 ממשלת ישראל מעורבת בפעילות התיירותית הן באופן ישיר והן באופן עקיף. באופן עקיף הכוונה למשל להסכמי עבודה ארציים - החלים בין השאר גם על עובדים בענפי התיירות. ובאופן ישיר על ידי תקינה, פיקוח, סיוע תקציבי, ופרסום בארץ ובחו"ל.
- יש לציין שלממשלת ישראל השפעה גדולה על הפעילות בענף התיירות על אף היות הענף מאופיין כענף בו דומיננטית היוזמה הפרטית וקיימת בו תחרותיות רבה.
- 7.2 אחר ההיבטים הדומיננטיים בתפקוד הממשלה, הוא בקביעת שער החליפין האפקטיבי בייצוא שירותי תיירות. הממשלה נוקטת במדיניות תמריץ עקיף לייצוא שירותי המלונאות וסיוע קטן ביותר לשאר שירותי הייצוא התיירותי.
- 7.3 נמצא כי במספר תחומים ובמיוחד בתחום שירותי התעופה, נקבעת מדיניות הממשלה ללא החשבות מספקת בנושא התיירות, תופעה שלעיתים עלולה לפגוע במיצוי פוטנציאל הייצוא של הענף.
- 7.4 התמריץ המרכזי מבחינה תקציבית היה בעבר התמריץ למשקיעים בהקמת בתי מלון. גם בעבר וגם בהווה, נמוך במקצת שיעור החמיכה הממשלתית למשקיע בבתי מלון, בהשוואה לעידוד הקיים בענפי התעשייה והחקלאות.
- 7.5 כללית ניתן לומר כי חקציב הממשלה המיועד באופן ישיר לחיזוק התיירות כפי שהדבר בא לידי ביטוי בחקציב הכולל של משרד התיירות, מחייב בדיקה מעת לעת. בדיקה מהסוג הנדון מתכוון הצוות לערוך במסגרת שלב ג' של העבודה.

7.6 ללא קשר לאיסטרטגיה שתאומץ על ידי הממשלה בפיחוח החיירות בעשור הבא, ממליץ הצוות לממשלה על מספר אמצעי מדיניות ומספר כלי מדיניות כדלקמן:

א. הצוות רואה בשער חליפין ריאלי אחיד לייצוא כטופ רצוי למשק מכל ההיבטים המתיחסים לתיירות. יחד עם זה, מודע הצוות לקיומן של השפעות נוספות של מדיניות שער חליפין שלא נבדקו על ידי הצוות ושאינן זה מתפקידו לעשות כן. אי לכך יתכן ושיקולים חשובים מונעים קיום שער חליפין ריאלי אחיד לכלל הייצוא.

במקרה כזה, מציע הצוות קיום שער חליפין אפקטיבי גבוה יותר ריאלי לייצוא שירותי התיירות וללא הפליה בין ענפי התיירות השונים. האמצעים לביצוע מדיניות זו, פורטו בחזכיר מפורט ואין כאן המקום להכנס לדיון מפורט מהסוג הזה.

ב. יש לבדוק את מדיניות המיסוי על ייבוא שירותי תיירות במגמה להשוות את מחיר הדולר המוסף מהחלפת יבוא שירותי תיירות, למחירי הדולר בייצוא שירותי תיירות.

ג. יש לשפר את מערכת המידע של המשרד, וזאת לצורך שיפור חהליך קביעת מדיניות בעתיד בכל התחומים: הן בתחום השיווק בחו"ל (כ-80% מחקציב משרד התיירות מיועד למטרה זו) הן בתחום השיווק לתיירים בארץ, יעילות התמריץ והפקוח על שירותים בארץ.

יש הרגשה, כי הידע הקיים כיום בארץ, אינו מבוסס מדעית, ומהווה גורם מקביל בדיון מקצועי על אמצעים ומשאבים אשר נדרשים לפיחוח התיירות לישראל - כנ"ל ביחס לפיחוח תשתית אזורית באזורי התיירות השונים.

ד. יש לוודא כי התייר השוהה בישראל ירגיש בנוח, ובטוח מרמאות והונאה. יחד עם זאת, לא מחייבת מכאן ובאופן חד-משמעי מדניות של הורדת מחירים. הצוות בדעה, כי יש צורך דחוף לבדוק הנושא, כאשר הצוות מניח כי בתחומים מסויימים, ובעונות מסויימות, יתכן ואף יש מקום לייקור שירותי התיירות ולהוזילם בתקופת אחרות, או בשירותים מסויימים. להערכת הצוות, לא נבדק נושא זה באופן שמאפשר מתן תשובות חד-משמעיות.

8. תחזיות

8.1 לצרכי אומדן השקעות בבתי מלון והשתיות אחרות בתחום התיירות, אומדן היקף השירותים הנדרשים ותכנון שימושי קרקע לטווח ארוך נערכו תחזיות לכניסות תיירים זרים ולפעילות על נופשים ישראלים לשנת היעד 1995.

8.2 על בסיס מסחר מחכונות חיזוי שנבדקו נבחרו שתי תחזיות לתיירות זרה נכנסת לישראל ולינוח נופשים ישראלים לשנת 1995 כדלקמן:

שעור			
סה"כ תיירים (מליון)	גידול שנתי 1985-1995 (%)	סה"כ לינוח (מליון)	תחזית
			תיירות
10.4	3.0	1.7	נכנסת מחונה
12.0	4.8	2.0	אופטימית
			לינוח
6.6			ישראלים מחונה
6.9			אופטימית

8.3 חחזיות אלו משקפות למעשה המשך מבוקר של מגמות העבר. גידול בכניסות חיריים והיקפים גבוהים מהנ"ל, כפי שמשקפת האלטרנטיבה המועדפת לתכנון (ראה להלן) משקפים מאמצים נוספים בתחום השוק והתאמת ההיצע לפלחי שוק חדשים אשר משקלם כיום, בחירות הנכנסת לישראל, הוא נמוך יחסית.

8.4 התפתחות התיירות הנושאית - מגזרי שוק מיוחדים (כנסים, חירות מרפא, חירוף תמריץ ומיגזרים מיוחדים) ניתן לחזות יעד פיתוח של כ-100% גידול בכניסות חיריים לעומת ממוצע 1880-1985 ל-(כ-250,000 כניסות חיריים). גם התיירות הצליינית הנוצרית עשויה לגדול ב-90%-80% לכ-800,000 כניסות בשנת 1995.

9. חלופות תכנוניות לטוח התכנית

9.1 מהחומר הרב שנאגר ועוכל על ידי הצוות, והוצג למשרד התיירות, מצא הצוות לנכון להגדיר 4 חלופות תכנוניות לעשור הבא, ולהלן עקרי ההנחות וההוצאות של חלופות אלה:

א. המשך המגמות הקיימות בתחום התיירות לישראל, כמובן תוך ניתוח מערכת התיירות העולמית. בהנחות אלה, צפויים להגיע לישראל בשנת 1995 ב-1.7 מיליון חיריים.

המאפיין חירות זו, הינה בחיזוק המגמות הנוכחיות - ירידה במשקל 7. חיריים מארה"ב ועליית משקל האירופאים, חיזוק המוקדים החזקים כיום, וכיוון מוקדים חלשים.

ב. המשך המגמות הקיימות, תוך מאמצים לייעול הענף, לגיוון מראים בשירותים, מאמץ שיווקי גדול יותר וכו', בחלופה זו, עשוי מספר התיירים להסתכם בשנת 1995 בכ-2.0 מיליון חיריים.

ג. חלופה המניחה, מאמץ גדול ביותר בחיזוק חירות "עמית", חיריים הבאים בגפם מטיילים בארץ שלא בקבוצה מתוכננת מהנ"ל, המחפשת איכסון עממי יותר ומגוון יותר, המחפשת מוקדים שונים ובמיוחד מוקדי נופש קייצי מסוגים שונים.

ההנחה היא כי הממשלה תפסיק לעודד באופן אקטיבי את התיירים האופייניים לתנועה כיום. התוצאה תהייה גידול מסויים במספר התיירים כאשר הדגם הנוכחי יהיה דומה לזה שבחלופה א'. ואילו הדגם "השונה" יהיה כפול מזה שהיה חזוי ללא מדיניות זו.

חלופה זו, מניחה "מהפכה" בהיצע הנדרש בארץ מבחינת אמצעי אכסון והרכבם, מיקום הפעילויות וכו'.

חלופה זו, מניחה התאוששות של מוקדי התיירות בהרי הגליל, לאורך חוף הים התיכון ומוקדים מסויימים בנגב. יחד עם זה ער הצוות לסיכון שבנקטיה מדיניות המצועה בחלופה זו.

ד. חלופה זו, מניחה כי ניתן לבצע מדיניות דואלית - חיזוק התיירות האופיינית כיום כפי שהוצג בחלופה ב', ואימוץ מדיניות דומה לזו שהוצעה בחלופה ג', אך תוקפנית פחות, מחושבת יותר, ועל כן מסוכנת פחות.

הצוות הכין מספר בדיקות ראשוניות ומהן הסיק כי יש עדיפות לאיסטרטגיה המוצעת בחלופה ד'. 4.2

מניתוח ראשוני נראה כי חלופה ד', היא חלופה כדאית מבחינה כלכלית, כאשר מחיר הדולר השולי נראה נמוך ממחיר הדל של הדולר נטו למשק הלאומי; ההשקעה הנדרשת קטנה יחסית לחועלת הצפיה ופיזור הסיכון גדול אף הוא.

כמו כן נראה כי פיזור הפעילויות התיירותיות באזורי הארץ השונים כפי שנדרש מחלופה ד', מבטיח פיזור חואם של השקעות ויצירת תעסוקה. פעילות כלכלית זו עדיפה על הפעילות החזויה בחלופה ג' שהינה ריכוזית במשנחים אלה כלומר מעבר לחועלת של פיזור פעילויות כמשמע בהגשמת מדיניות פיזור אוכלוסייה, יש במדיניות זו מרכיב כלכלי של צמצום בסיכון.

נחונים מייצגים לחלופות חכנוניות

1995						1985	
'ד'	'ג'	'ב'	'א'				
2,730.7	2,861.8	1,986.9	1,678.0	1,264.4	(000)	מספר חיירים	
981.8	938.1	981.8	938.1	417.1	(000)	מזה: ארה"ב	
1,817.5	1,964.9	1,207.8	1,051.9	677.0	(000)	אירופה	
2,043.8	2,093.4	1,593.4	1,347.8	872.6	(מיליוני דולר)	הכנסות	
748	731	802	802	808	(דולר)	הכנסה לחייר	
21,563	23,321	20,236	11,697	+-		סה"כ מיטות חסרות באכסון ממוסד	
18,690	18,760	13,553	8,548			מזה: 4-5 כוכבים	

מדינת ישראל

משרד התיירות

ירושלים

אגף תכנון וכלכלה
תאריך: כה' בחשון תשמ"ז
27 בנובמבר 1986

מספר:

זכרון דברים משיבות שהתקיימו ביום ד' 19.11.86 של צוות ההיגוי,
וכן ביום א' - 23.11.86 של ועדת ההיגוי והנהלת משרד התיירות בנושא;
חלופות תכנוניות - במסגרת תכנית אב ארצית לתיירות

נכחו: חברי ההנהלה: ר. פרבר - המנכ"ל, מ. גדרון, א. פלג, א. דינור, ע. מיכאלי,
צ. נבו, ד. קולני, ג. פרוז, מ. אבן-זהב, מ. ריגל, ו. אלכרנס
ח. קליין, ש. שהרבני, א. זומר, י. ציר-כהן, ר. בר-און, ג. שמיר,
א. גנור, י. טובלי - ח.פ.ת, ג. כהן - ח.מ.ת, ד. רצ'בסקי-מ. הפנים.
ז. ברקאי, א. מזור, מ. גלוסקינוס, י. ברגור, נ. דוידוב - צוות
תכנית האב.
ג. שניר, - מ. האוצר, א. ירושלמי - משרד התחבורה, מ. הרשקוביץ -
בנק ישראל.

נעדרו:

בפני הנוכחים הוצגו ארבע חלופות תכנוניות המוצעת ע"י צוות תכנית האב, על גבי מפות,
בטבלאות ובחוברת.

להלן ההערות שנמסרו ע"י המשתתפים:

1. אין התייחסות לצנורות השוק, לעלויות ולאמצעים כלכליים, אדמיניסטרטיביים,
שווקים של כל אחת מהחלופות.

2. יש להבחין בין תיירים בבקור ראשון לבין תיירים בעלי ענין מיוחד ובקורים
חוזרים, והשפעתם על התיירות העממית.

3. אין ביסוס לטענה כי בארץ יש צורך בחדרים פרטיים, ומדוע לא התפתח הנושא
עד היום.

4. נושא התעופה המופיע כאן אינו תואם את הכתוב בפרק ה' ופ. מחיר הטיסה משפיע על התיירות
בכלל, מה השפעתו על התיירות העממית.

5. שינוי הכיוון לתיירות עממית - הכדאיות למשק הלאומי מבחינת הכנסות במט"ח,
ובפגיעה בקו הקיים. שיעור התרומה עם תשומות ותפוקות (פזור אוכלוסיה,
תעסוקה וכו').

6. מעורבות גורמי התיירות והענף בנושא פתוח התיירות העממית כולל עיריות וכו',
והתפלגות ההשקעות והמשאבים בנושא בין המשרד לענף.

2/...

7. יש לעשות רשימת אתרים לפיתוח - הנה יס בכל החלופות וסדר עדיפויות.

8. חסרה הבהרת ההגדרות של תיירות עשירה ותיירות עממית.

9. אין המלצות לפתוח יעדים חדשים לפי החלופות.

10. פתוח של כפרי נופש חופי הים התיכון אינו ערובה להגברת התיירות, אפילו דוגמת כפר הנופש הצרפתי באשקלון שתפוסתו ברובה ע"י ישראלים.

סוכם: הנוכחים יפנו הערות בכתב לחתומה מטה.
תקויים פגישה להצגת הנושא בפני השר.

רשמה: אהובה גנור.

ע"פ
ח.א.ת

החומר נכון
19/11/86

אין משנה או גישה

403
204

מזכר

אל: תבני הנ"ל האשכנזי

מאת: תבני צווג הפקלי האקציוני

תאריך: 4.11.86

תיק מס':

אופנה אנה, אשכנזי הגיינל

הנדון:

תפניג זה אגייג - אשכנזי יגה תפניג

החברה דבאשכנזי נאגדו
11-11-1986
תיק 36

הנ"ל אופניג אישיגה בנולו
שנציון אגפייג בולג א' 23.11.86
השק 559 החפד ישיגה ל, כאן
אשכנזי (אשכנזי)
אצב (חומר אישיגה אשכנזי אשכנזי)

222

אופנה אנה
אשכנזי יגה בולג

132
בן חנה

אין אישור גילוי

בקור

אגף תכנון וכלכלה
15.12.86

ירושלים

לכבוד
אדרי' א.מזור
מכון אורבני
תל-אביב

א.נ.

הנדון: אתרי בקור ואטרקציות

לאחר הדיון בפרק שבנדון בצוות ההגוי של המשרד להלו הערותינו:

1. כללי: הגדרת רשימת האתרים אינה תואמת את הגדרתם בתכנית העבודה, יש להתייחס לאתרי בקור ולא אזורי תיירות. התפיסה העקרונית הכוללת סוגים שונים של אתרים הן נקודתיים והן אזוריים אינה מאפשרת התייחסות אופטיבית.

2. לסעיף 4: פוטנציאל פתוח גבוה

א. שמורת החולה - הינה שמורת טבע מפותחת ואין לדעתנו צורך בפיתוח נוסף. במקומה עדיף לכלול את שמורת הבניאס.

ב. אזור אילת, אזור הכנרת - יש לפרט אתרי בקור נקודתיים ים המלח - ולא אזורים כוללניים.

ג. עכו - העיר העתיקה בלבד.

ד. מצדה - נראה לנו כי אין צורך בפתוח נוסף באתר.

ה. באר שבע - עין גדי - יש להעביר לרשימת הפתוח בעדיפות שניה.

ו. בית שאן, ונחל המערות - לדעתנו יש להוסיף לרשימה וזאת מידיעתנו את הפוטנציאל הטמון באתרים אלה.

ז. הר תבור, נצרת, הרודיון - להוסיף אתרים אלו בעדיפות ראשונה - במקום עדיפות שניה.

פוטנציאל פתוח בינוני

א. החרמון, הגולן, בריכת המשושים, בית לחם, קבר רחל - מאחר ואין המלצות אופרטיביות לפתוח, לדעתנו אין צורך נוסף כיום בפתוח.

ב. יריחו - נראה לנו עדיף לפתח את ארמונות החשמונאים ולא ארמון הישאם.

ג. ואדי קלט, באר שבע, עין גדי, מצפה רמון - להוסיף לרשימה זו.

ד. מגידו - לדעתנו, האתר מצוי בפוטנציאל לפתוח בעדיפות שלישית.

לגבי מסלולי הסיור

ההמלצה לגבי מסלולי הסיור - בהר הנגב והמונפורט - אינה מתיחסת לאתרים ואזורים שוי ערך מבחינת האפשרויות וסדר הגודל של התכנון והפתוח, וכן לדעתנו אינה אופרטיבית.

לדוגמא: אין התייחסות למסלול בקור בבתי הכנסת העתיקים בצפת.

3. לדעתנו יש להתייחס לתכניות לטיילות וטיירות בכלל ובפרט. לגבי סיורי צליינות, מצ"ב מכתב מנהלת המח' לידיעתכם.
4. לסעיף 7.1.1 אין עדכון הנתונים על פארקים, יערות ושמורות טבע, ואין בסוס כמותי על הגידול והתוספת המשמעותית.
5. לסעיף 7.2 חסר פרוט החופים כפי שמצוי באתרי הבקור.
6. יש לציין כי הפרק אינו כולל המלצות תכנוניות ואופרטיביות המבוססות על המסקנות, וכן אין התייחסות ספציפית לפתוח במסגרת החלופות התכנוניות כפי שהוגשו בפרק 11.

בברכה,

אהובה גנור,
מרכזת תכנית האב

העתק: ז. ברקאי, מרכז צוות תכנית האב, ת.ה.ל.
מ.ריגל, כאן
מר ג.שמיר, כאן
מר ג.כהן, ח.מ.ת.

אשרי
אלהיך
27.7.86

מזר

אדם מזר אדריכל
מכון אורבני (75) בע"מ, לב דיזנגוף, תל אביב 332-64, טלפון: 3-292961(03)

תל-אביב, 4 ביוני 1986
סימוכין: 7405/159/497

11/11

תכנית אב ארצית לתיירות ונופש - הצוות הפיזי
=====

תכנית עבודה לניסוח חלופות תכנוניות

מטרת פרק זה היא לגבש מספר חלופות תכנוניות קונצפטואליות המיצגות מרחב אפשרויות של בחירת מדיניות וישומה המרחבי.

הגורמים העיקריים עליהם תתבססנה חלופות אלו הם:

1. תחזית ביקוש או תחזיות ביקוש אלטרנטיביות לאור מדיניות שונות.
2. תפישת מוקדית של שרותי איכסון ושרותים נלווים התואמת את תחזיות הביקוש הנ"ל.
3. מערך אתרי ביקור קיימים ומוצעים לפיתוח.
4. מערכות קשרים חלופיות בין אתרי הביקור; אתרי האיכסון; הישענות על תשתיות אורבניות; ואמצעי הסעה וסיוור.

כל אחד מהגורמים הנ"ל עשוי להיות מיוצג ע"י מספר חלופות. אין זה אומר שסה"כ החלופות הוא מכפלה של כל חלופות הגורמים. זאת, מאחר ובמסגרת גיבוש האלטרנטיבות ננסה לבנות חלופות "יעילות" התואמות הרכבים שונים של גורמים שביניהם קיים קשר והגיון פנימי מוכח, כתוצאה מהבדיקות אשר נערכו כבר. לדוגמא: מידת הריכוזיות של התיירים ב"מוקדי העל" קשורה במרכיב תיירות הביקור, ובעיקר בתיירות האמריקאית, ומתנה גם בהמשך התפקוד של מערך הסיורים כפי שהוא קיים היום.

יצירת החלופות תתבסס על הממצאים הנובעים מהמשימות הבאות:

1. ניתוח המערך המוקדי והתאמתו לסוגי התיירות השונים.
2. תחזיות ביקוש להמשך מגמות העבר תוך רגישות לשינויים שיחולו בארצות המוצא, ותוך התייחסות לסוגי איכסון ולמידת המשיכה של המוקדים השונים.
3. ניתוח אתרי הביקור הקיימים והפוטנציאליים לסוגי מבקרים שונים.
4. יצירת "פרופילים" שונים של תיירים מבחינת, מטרות הביקור, רמת התייר, משך השהיה, סל הביקוש והעונתיות.
5. גיבוש רעיונות למדיניות (שאינה אקסטרפולציה של תהליכי העבר) על בסיס מגזרי שוק שבהם ישראל לא מתמחה כיום.

נושאים 1 ו-2 הושלמו, וכן גם נושא 5 (אשר טרם סוכם).

נושא 3 - מותנה בקבלת תוצאות מן השאלונים של מורי הדרך וקיום פגישות עם הגופים הקשורים לאתרי הביקור.

נושא 4 - מחייב השלמה.

בשלב זה נראה כי ניתן יהיה לנסח את החלופות התכנוניות העקרוניות הבאות:

1. המשך תהליכי העבר, תוך התאמת הביקוש לשינויים הצפויים בארצות היעד העיקריות לתיירות הישראלית כיום. בהתאם לחלופה זו, יגדל הריכוז במוקדים "המצליחים" ותיירות הביקור תשורת ברובה ע"י מערכות סיורים שמוצאם ב"מוקדי העל".
2. ניתן לבחון חלופה נוספת על בסיס הנ"ל תוך שינוי מערך השרות של הסיורים, למשל ע"י הנהגת "סיורים בכוון אחד" והעשרת מערך המוקדים ע"י תוספת מוקדים התואמים בעיקר את תפוסת אתרי הביקור החשובים הקיימים והפוטנציאליים.
3. חלופה "נוגדת" לחלופות הנ"ל הינה החלופה המתבססת על מאמץ מיוחד להגברת תיירות הנופש העממי ובעיקר ה"נופש הקיצי". חלופה זו תתבסס על מוקדי הים התיכון ותציע מערך שרותי איכסון ושרותי תיירות אחרים התואמים את צורכי הנופש יותר מההיצע הקיים היום.
4. החלופה ה"דואלית" תשלב את החלופות הנוגדות הנ"ל תוך נסיון להתאים את ההיצע לשני סוגי הביקוש העיקריים, (המשך מגמות העבר וחיזוק תיירות הנופש העממית), בצורה שתיצור יחסי השלמה הן בתפישת המרחבית (מוקדים מתמחים) והן בפיזור העונתי. זאת בתקופות שפל של ביקוש אחד לאספקת שרותים ובהוצאה שולית נמוכה למערכת האחרת.

החלופות תבוטאנה בצורה כוללת תוך הדגשת האלמנטים הבאים:

1. המערך המוקדי.
2. ההרכב (בארגציה גדולה) של שרותי האיכסון במוקדים השונים.
3. אתרי הביקור העיקריים.
4. הדגשים עיקריים למאמצי הפיתוח - (עדיפויות וקדימיות).
5. התאמה למגזרי שוק שונים (תיירות ביקור לעומת תיירות נופש; תיירות עשירה לעומת תיירות עממית וכו').

בתום גיבוש החלופות יגובשו ויוצגו קריטריונים שונים לחלופות. מערך החלופות והקריטריונים השונים יוצג להנהלת משרד התיירות לשם החלטה על חלופה מועדפת (או קומבינציה של חלופות מועדפות).

החלופה המועדפת תעובד ותפורט כ"תכנית אב" בשלב ג' של העבודה.

מדינת ישראל

משרד התיירות

החברה הכלכלית לתיירות

26-05-1986

היי 2

אגף תכנון וכלכלה
22.5.86

סיכום ישיבת ועדת היגוי לתכנית אב לתיירות מיום 18.5.86
בנושא: עקרונות כלכליים למדיניות התיירות

נוכחים: דר' צ. אדר, מר ז. ברקאי, גב' מ. גלוקסינוס, מר ד. כוכב, מצוות תכנית האב.

מר א. דנור, אל-על.

מר מ. הרשקוביץ, בנק ישראל

מר ר. וייס, התאחדות בתי מלון

גב' ד. רצ'בסקי, משרד הפנים

מר ו. אלברנס, ד"ר ר. בר-און, מר י. גלעדי, גב' א. גנור, מר א. דישרון,

גב' א. סולטן, מר מ. ריגל, מר א. שובל, מר ג. שמיר ממשרד התיירות

דר' צבי אדר הרצה והסביר את המסגרת המושגית לפרקי המדיניות של תכנית האב

לתיירות, על פי דף חומר הרקע שהופץ למוזמנים לקראת הישיבה.

הועדה אישרה את המתודולוגיה המוצעת וביקשה פרטים על דרך ביצועה ועל השימוש

בה לצורך ניתוח התחומים השונים של המדיניות.

הצוות מתבקש להגיש לוח זמנים לביצוע הניתוח בדרך ובמתודולוגיה שהצוות הציע

והועדה אישרה.

רשם: יאיר גלעדי
מזכיר ועדת ההיגוי

התאריך 30.5.86

מדינת ישראל

חיק מס'

למחלקת המבחנים

אל: 37' 37" כ"ב

מאת: יוני בן צור

הנדון:

מ"ב"ב ב"ח התקבול
מ"ח ב"ח מ"ח מ"ח מ"ח
מ"ח מ"ח מ"ח מ"ח מ"ח

בארכיב

י"ח

זה המכתב מתייחד
2-06-1986
חיק 37

15.5.86

אל : מר מ. ריגל

מר י. גלעדי

מאת : דוד כוכב

הנידון :- תוכנית האב לתיירות - שלב ב'
דו"ח התקדמות עד 15.5.86.

1. להלן דו"ח התקדמות לחדש המסתיים ב- 15 למאי 1986 בהתאם לנושאים של שלב ב'.

2. התפתחות התיירות 1985 - 1975

ב-8 למאי התקיים דיון בין ה"ה כראון, ברגור והח"מ ובו סוכמו עיקר ההערות לגבי הפרק להתפתחויות בעבר שהוכן ע"י ד"ר ברגור. המסקנות המעודכנות נמצאות עתה בשלבי הכנה, ותוגשנה למשרד תוך זמן קצר. כמו כן יוגש לפני סוף החודש פרק מתוקן של זאב ברקאי, בעקבות הערות שנתקבלו בדיון עם הרפרנטים במשרד.

3. תרומת התיירות למשק הלאומי

בעקבות הערות שהתקבלו מהרפרנטים במשרד, נמצאת עתה בעיבוד נוסח מתוקן של הפרק. כמו כן מעובדים עתה כ-10 פרופילים של תיירים לפי הרמה וההרכב של ההוצאות שלהם בישראל, כבסיס לחישוב מחיר הדולאר לערך מוסף של כ"א מהפרופילים הללו. הפרק המעובד והמורחב יוגש למשרד תוך שבועות מספר.

4. הביקוש לתיירות חו"ל

תחזית הביקוש נמצאת עתה בשלבי עיבוד על ידי די"ר יגאל דנין. לאחר שהורצו במחשב מספר רב של רגרסיות הקושרות את היקף התיירות עפ"י משתני ההכנסה בארצות המוצא והמחירים היחסיים של ביקור בישראל לעומת מדינות מתחרות. על בסיס זה נבנית תחזית ביקוש על פי ארצות המוצא העיקריות. טיוטה ראשונה של הפרק על הידוק הקשר עם יהדות התפוצות הוכנה ושימשה כבסיס לדיון עם ה"ה גידרון, כראון ודישון. כן יתקיימו שיחות עם נציגי הסוכנות היהודית ומשרדי נסיעות המתמחים בתיירות יהודית. לאחר החלפת דעות עם המרואינים, תעובד טיוטה נוספת שתוגש לרפרנטים במשרד. לאחר מכן יוכן הפרק על שיתוף הפעולה עם מצרים, שיוכן אף הוא על ידי מר אהרון זוהר, בהדרכת די"ר יגאל דנין.

5. הביקוש לנופש פנים

דיון על תכנית האב התקיים בהשתתפות ה"ה ריגל, שמיר, גדי כהן ויאיר גלעדי, והושג סיכום המוסכם על המשרד והצות. ההיבטים הקשורים בביקורי ישראלים באטרקציות, בחופי רחצה ובאתרים אחרים יעובד על ידי המכון האורבני, כמשלים של הביקוש של תיירים לשירותים אלו. תחזית האכסון לנופש פנים, כולל אכסון שלא במלונות, נמצאת בהכנה ע"י צלילה שפריר.

6. מחירי התיירות בהשוואה למדינות מתחרות

ניתוח של מחירי נופש מבריטניה בעונות החורף והקיץ 1984/85 בהשוואה למדינות מתחרות עובד והוא נדון בפגישת קבוצת העבודה בנושאי שיווק ב-15/5. נתקבלה גם השוואה של מחירי תיור מארה"ב בישראל, בהשוואה למדינות אחרות. הפרק כולו יעובד על ידי זאב ברקאי תוך שבועות מספר.

7. מדיניות הממשלה לפיתוח התיירות

נייר עמדה המהווה הצעת מסגרת עקרונית לניתוח מדיניות הממשלה הוכן ויידון בועדת ההיגוי ב-18 למאי. מספר ניירות עמדה נוספים יידונו עם מומחי המשרד וכן עם מומחים מבנק ישראל ומהאוצר. בעקבות דיונים אלה, יעובד הפרק שיכלול המלצות לגבי מדיניות הממשלה בתחומי פעולתה השונים.

8. ניתוח אטרקציות, אתרים ואכסון

(א) הושלמה הכנת שאלון מפורט לכל אחת מהקבוצות הבאות :

מורי דרך

רשות שמורות טבע

רשות הגנים הלאומיים

החברה להגנת הטבע

קק"ל

גורמי התיישבות (הסוה"י, ארגון המושבים והתק"מ)

אגודת אכסניות הנוער

שאלונים שונים בהרכב שאלותיהם בהתאם לקבוצת ההתחייבות הועברו להערות

אנשי משרד התיירות.

- (ב) הושלם דו"ח על סיורי קבוצות, כולל השוואה עם סקר אתרים.
(ג) מופו מסלולי סיור ייחודיים לתיירים מטעם החברה להגנת הטבע, על פי תדירות דרגת הקושי ושפת ההדרכה.
(ד) במפגש עם הרפרנטים של הצוות הפיזי נידונה במפורט תכנית העבודה להשלמת שלב ב' כולל אלטרנטיבות עיקריות לתכנון פיזי של מערך התיירות.

9. השלכות מדיניות התעופה על התיירות

סוכם שהפרק יוכן על ידי מר בני אלנבוגן. משרד התחבורה הסכים להשתתף במחקר ב-5,000 דולאר. למרות שטרם נתקבל אישור בכתב על הקצבה זו, הוא החל באיסוף הנתונים. הכרחי להשלים את ההסדרים הפורמליים, כדי שהעובדה תתבצע במועד.

10. אסטרטגיה של שיווק

התשובות על השאלונים למנהלי לשכות התיירות בחו"ל מעובדות עתה בניתוח השוואתי על ידי אהרון דישון. למרות מאמצי אורי יושע, טרם נתקבלו תשובות ממנהלי לשכות גרמניה ושווייץ, ועתה נשלח להם טלקס איזכור שני. קבוצת העבודה תקיים דיון על השפעת רמת המחירים על מאמצי השיווק. טיוטת הפרק תעובד בשבועות הקרובים ע"י אהרון דישון והח"מ.

11. לוח זמנים להשלמת שלב ב'

לבקשתכם רצוף בזה לוח זמנים משוער להשלמת שלב ב'. על אף העיכובים הביורוקרטיים, יעשה הצות מאמץ להחיש את קצר הכנת הפרקים השונים. ברצוני להדגיש את החיוניות והדחיפות של הכנת סקרי כוח אדם, סקר תיירים יוצאים ומחקרי שוק, העשויים לספק מידע חיוני ביותר להכנת תוכנית האב.

ב ב ר כ ה ,

813 813

דוד כוכב

העתק: מר א. אמיר - תהל

מר א. מזור

ד"ר צ. אדר

ד"ר י. ברגור

מר ז. ברקאי

מר א. דישון

תוכנית אב לתיירות - שלב ב'
לוח זמנים משוער

מבצע	דו"ח לדיון עם הרפרנטים	דו"ח מסכם לאחר הערות המשרד
1. התפתחות התיירות 1975-1985	הוגש	31/5
	הוגש	31/5
	הוגש	31/5
2. תרומת התיירות למשק הלאומי	הוגש	31/5
3. היצע אמצעי אכסון, נופש ואטרקציות וניתוח מקודי תיירות	הוגש	31/5
4. הביקוש לתיירות מחו"ל		
א. תחזית לפי ארצות	דנין	25/5
ב. הידוק הקשר עם יהדות התפוצות	זוהר	5/6
ג. שיתוף פעולה עם מצרים	זוהר	10/6
5. הביקוש לנופש פנים	צלילה שפירר	30/6
6. מחירי התיירות בהשוואה למדינות מתחרות	ברקאי	15/7
7. מעורבות הממשלה בפיתוח התיירות	ד"ר אדר	31/7
8. מדיניות תעופה בהקשר לתיירות	אלנבוגן	31/8
9. אסטרטגיית שיווק	דישון-כוכב	31/7
10. הגדרת אלטרנטיבות תיכנוניות	מזור-כוכב	31/7

הדו"ח המסכם לאחר הערות המשרד יוגש בדרך כלל כשבועיים לאחר קבלת ההערות הסופיות של המשרד.

תל-אביב, 15 במאי 1986
סימוכין: 7405/76/390

תכנית אב לתיירות ונופש - ההיבט הפיזי
סיכום פגישה במכון האורבני 11.5.86
=====

נוכחים: מ. ריגל, ג. שמיר, ג. כהן י. גלעדי - משרד התיירות
ד. כוכב - ראש צוות התכנון.
י. בר-גור - תה"ל.
ז. ברקאי - כלכלן
א. מזור, מ. גלוסקינר, נ. זויזוב - מכון אורבני

1. נופש פנים

נופש פנים יש, מבחינת התיירות, שני היבטים. האחד הוא חסכון במטבע זר והוא מטופל. ההיבט השני הוא תרומה והשלמה לתיירות חוץ, (מבחינת איכסון, פיתוח, כח-אדם והשקעות), והוא מטופל בהקשר לכל נושא בנפרד. הבעיה היא בעית עריכת הפרק ועיבוד טכני של החומר.

2. התכנון הפיזי בתכנית האב.

מבחינת התכנון הפיזי, הושלמו הנושאים הבאים:
- צילום המצב הקיים מבחינת הביקוש לאיכסון.
- אטרקציות קיימות ומידת ניצולן (אתרים, חופים, מגזרים).
- סיורים (רגילים וקבוצתיים).
המשימה הנוכחית היא ניסוח אלטרנטיבות תכנוניות עיקריות שתתייחסנה למסקנות מניתוח העבר ולפוטנציאל האלטרנטיבות, שתהיינה במכוון מקוטבות, תוכנה לפני שיושלם ניתוח הביקוש ותכלולנה:

2.1 המשך התהליכים הקיימים. אקסטרפולציה של תהליכי העבר על פיה ניתן להגיע למסקנות לגבי פיתוח ו/או חיסול מוקדים.

2.2 ריכוזיות מול פיזור - פיזור כלל ארצי מערכת דואלית מותאמת.

עם קבלת נתוני הביקוש תערך תפרוסת כמותית והתאמת כל מוקד לפרופיל ביקוש מסויים.

3. שאלונים

הוצגו שאלונים שהוכנו לקראת פגישה ונוסחו בנפרד עבור מורי דרך, רשות שמורות הטבע, רשות הגנים הלאומיים, הסוכנות, תנועת המושבים, התק"מ, הקרן הקיימת לישראל והחברה להגנת הטבע. השאלונים הופצו למשתתפים.

- 2 -

- סוכם - להעביר בהקדם הערות לשאלונים כיאיר.
- לבסח מכתב הפניה מלווה מטעם משרד התיירות לחתימת המנכ"ל.
- להוסיף שאלון לאיגוד אכסניות הנוער.

4. תשתיות

מאחר וקיימת אי בהירות לגבי הגדרת המונח תשתית ותשתית
תיירותיות, סוכם לערוך פגישה בנושא לצורך סיכום והגדרה משותפת
של תשתית תיירות, במיוחד כזו הדורשת תמיכה מוסדית.

5. כלכלי

אנשי משרד התיירות מבקשים להעביר טיוטות לעיון הרפרנטים באופן
שוטף ולא כמויות גדולות בבת אחד.

1950-1951

1952-1953

1954-1955

1956-1957

אין גניאל גיש. 1

מדינת ישראל

משרד התיירות.

אגף תכנון וכלכלה
12.5.86

לכבוד

כל עזי כבן
נאמת
כאן

א.נ.נ.

הנדון: ישיבת ועדת היגוי לתכנית אב לתיירות בנושא: עקרונות מדיניות התיירות בתחום הכלכלי

הינך מוזמן/ת לישיבת ועדת ההיגוי של תכנית האב לתיירות בנושא: "עקרונות מדיניות התיירות בתחום הכלכלי".

הישיבה תתקיים ביום א' 18.5 בשעות 1200 - 900 באולם הישיבות של משרד התיירות.

מצורף בזאת חומר רקע לקראת הישיבה.

בכבוד רב,

יחיאל גיבון
ראש ג'יעו"ל
מזכיר ועדת ההיגוי

דוח תכנית-האב לפתוח התיירות

ראשי פרקים לדיון בנושא

עקרונות מדיניות התיירות

1. מטרת הדיון : סיכום המסגרת המושגית תורתית לפרקי המדיניות בתכנית האב.
2. שיטה : הרצאה, דיון, סיכום
3. נושאים : הגדרת מדיניות, מטרת התיירות, רציונל למעורבות הממשלה, שיטות ההתערבות, הגדרת תחומי המדיניות.
4. הגדרת מדיניות : במסגרת תכנית - האב, "מדיניות התיירות" הוא אסף הכלים בהם משתמשת המדינה כדי לקדם את השגת מטרת התיירות.
5. מטרות התיירות : נגזרות כולן מהמטרות הלאומיות בתחום הכלכלי.
מטרת-העל : הרווחה של אזרחי מדינת ישראל.
- מרכיבים : הגדלת הרווחה הנובעות מקידום היצוא והחלפת יבוא שרותי תיירות
- " - -" - משירותי תיירות פנים
- " - -" - מתרומה להשגת מטרות לאומיות נוספות :
6. כימות המטרות :
יצוא והחלפת יבוא: הערך בשקלים, של תרומת השיפור במת"ש לתל"ג : הערך המוסף (הנחסך), כפול בערכו למשק. ערך דולר ערך מוסף למשק = ערך דולר למשק פחות עלות הייצור של דולר זה (=מחיר דולר ערך מוסף).
שירותי תיירות פנים : הערך, בשקלים, של "הנכונות לשלם" עבור יחידות השרות, בניכוי עלות ייצורן למשק.
- מטרות אחרות : (א) לאלה העולות בקנה אחד עם המטרות העיקריות, אך אינן ניתנות לכימות, לא נתייחס כלל.
(ב) לאלה העולות להיות מנוגדות למטרות העיקריות, וניתנות לכימות, נתייחס במונחי נכונות המשק לשלם (בשקלים).
(ג) אלה המנוגדות, אך אינן ניתנות לכימות, צריכות להיות מוכרעות בדרג הפוליטי.
7. מדידה ואמודה : מדידת ערכי פונקצית המטרה ומרכיביה מחייבים יכולת מדידה או אמידה של משתנים רבים. בהיעדר בסיסי נתונים מספיקים וידע מספיק על התנהגות התיירים (צד הביקוש) ויצרני השרותים (צד ההצע) נאלץ להסתפק במידע חלקי ביותר : ממצאי מחקרים קיימים ושיקולים תיאורטיים.

(א) בתחום תרומת היצוא (והחלפת היבוא)

סה"כ תרומה למשק (שקלים) = מס' תיירים \times תייר \times ימי שהיה \times הוצאה ממוצע \times שיעור ערך מוסף רווח למשק \times ערך מוסף

מכאן, שלהגדלת כ"א מהגורמים ב-1% אותו ערך במונחי פונקציה המטרה, והשאלה היא האם (בשוליים) מאמצי המשרד מוקצים כך שתרומת המאמץ השולי לכ"א מהגורמים זהה. מנקודת ראות המשק הלאומי, הביקוש לשירות תיירות נתון ע"י כאשר P מחיר, ו- Q כמות. גמישות הביקוש בערך מוחלט הוא e אפשר להראות, כי היקף הפעילות (Q) והמחיר לתייר (P) צריכים להיות כאלה שיקיימו

$$(1) \quad n(1 - \frac{s}{c}) = \frac{1}{e}$$

- כאשר n - שיעור הערך המוסף השולי בפעילות - מנקודת ראות המשק
- s - מחיר ערך מוסף שולי
- c - ערך הדולר השולי למשק

$$(2) \quad n(1 - \frac{s}{c}) > \frac{1}{e}$$

כאשר - יש הצדקה להורדת מחירי התיירות (הרחבת הקיף הפעולות), ולהיפך.

(ב) בתחום תרומה לרווחה ע"י שירותים לתיירות פנים. ערך התועלת, במונחי "נכונות לשלם", הוא בקירוב

$$(3) \quad (P_2 - P_1) \frac{Q_1 + Q_2}{2}$$

כאשר P_1 ו- P_2 הוא מחיר השרות לצרכן,

לפני ואחרי התערבות הממשלה ו- $\frac{Q_1 + Q_2}{2}$ היא הכמות הממוצעת הנצרכת.

8. רציונל להתערבות. ממשלה

גם ללא התערבות ממשלה, יש להניח כי מרבית ענפי התיירות היו פועלים. התערבות הממשלה נחוצה בתחומים בהם היקף והרכב פעילות הסקטור הפרטי, אינם עולים בקנה אחד עם המטרות הלאומיות שרש הפער הוא בהבדל בין שקולי רווחיות וסיכון של יצרנים פרטיים לבין השיקולים הלאומיים. ספציפית סוגי העיוותים העיקריים הם: -

(א) מחירים ליצרן שונים מהמחירים למשק בגלל שיקולי מס, עוותים בענפים המייצרים תשומות וכו' בין אלה החשוב ביותר במחירים הוא שער החליפין של ה-\$. עוות חשוב אחר נובע ממערך הסובסידיות (למשל להון) בענפי הכלכלה המתחרים בתיירות על המקורות.

(ב) מימד מוצרים צבוריים וקיום השפעות חיצוניות בחלק מפעולות הסקטור הפרטי. העוותים (א) ו-(ב) ביחד גורמים להבדלים של e, c, s, n

בקריטריון (1) לעיל מנקודת ראות היצרנים והמשק.

(ג) סיכון היחס לסיכון של המשק בכללו שונה מהיחס של היצרנים הבודדים.

9. שיטות המעורבות :

(א) שיטות תקציביות (ב) מנהליות/חוקיות (ג) ייצור ישיר של שירותים סופיים

מענקים	פקוח על המחירים והאיכויות	שירותי מידע לתייר
הלוואות	פקוח על המבנה הענפי	ייצור ארועים
ערבויות	יזום פעולות חדשות	
השתתפויות		

(ב) ייצור שירותי ביניים

פרסום וקיצוב מכירות

הסברה

מו"פ

(הערה: קיימות שיטות סווג שונות. לא ברור שהסווג לעיל הוא המועדף).

10. תחומי המדיניות

מדיניות המוצר

מדיניות הממשלה - כללית (משרדים פרט למשרד התיירות)

מדיניות פתוח תשתית פיסית

מדיניות פתוח תשתית כח אדם

מדיניות המבנה הענפי

מדיניות קידום מכירות

מדיניות רשוי ובקרת איכות

מדיניות עדוד הצע שרותים פרטיים

אגודת אל גיניו

תל-אביב, 7 במאי 1986
סימוכין: 7405/61/371

שאלון למורי דרך

לפניך רשימה של כ- 40 אתרים מוכרים ברחבי הארץ. כדי לממש את פוטנציאל האתרים ולהגדיל את היקף המשתתפים בסיורים, זרושה עזרתכם, לאור נסיונכם הרב בשטח, בזרוג האתרים (ניתן להוסיף אתרים לפי הערכתכם: מבחינת הביקוש הקיים:

1. האתרים המבוקשים ביותר, (עמודה מס' 1). יש לדרג מ-1 (מעניין ומבוקש ביותר) עד 5 (עניין מועט וביקוש מוגבל) את אתרי היעד בלבד. אתרים המשמשים למעבר ו/או עצירה בדרך יש לסמו ב-X. (תמונת מצב בפועל).
2. פוטנציאל פיתוח וביקור, (עמודה מס' 2). דרג, (ניתן גם להוסיף לרשימה), אתרים, שלדעתך, ראויים לביקור, גם אם הם דורשים פיתוח נוסף או שיווק יעיל יותר. לגבי אתרים הדורשים השקעות בפיתוח חשוב לציון את סוג הפיתוח הרצוי לדעתך (האתר עצמו, נגישות וחניה, תשתית תיירותית משלימה- מסעדה, שרותים, איכסון בקרבת מקום, הורדת מחיר הביקור, וכל דבר אחר שלדעתך חשוב).
3. לפי מיטב ידיעתך, דרג את האתרים הזוכים לביקורים חוזרים מצד תיירים. (עמודה מס' 3)
4. האם קיימים שינויים עונתיים במסלולי הסיורים ובאתרים המבוקרים (עמודה 4).
5. בנוסף לרשימת האתרים, התיחסותך לנושאים הבאים עשויה לתרום בתכנון המערך התיירותי הכולל:
האם קיימים, לדעתך, איזורים מועדפים (נגב, איזור ים המלח, כנרת+גולן) או סוג אתרים מועדף (ארכיאולוגיים, ציוניים, נופיים) ע"י מגזרי תיירות ספציפיים כגון: צעירים, יהודים, אמריקאים, אירופאיים, בעלי הכנסה גבוהה וכדו'. השתדל לפרט.
6. כיצד לדעתך משפיעה בעית הנגישות (מרחק, מצאי איכסון, מצב הדרך) והעומס באתרים על הביקוש לאתרים או לאיזורי סיור - פרט.
7. כיצד לדעתך נקבעות עדיפויות הביקור של התיירים. כיצד ניתן להשפיע על עדיפויות אלה.
8. כיצד לדעתך בוחרים התיירים את מוקדי האיכסון שלהם. האם וכיצד ניתן להשפיע על קביעת מקום האיכסון כך שיהיה בסיס לבקור מקיף יותר באתרים.
9. מהם מגזרי התיירות בהם אתה מתמחה (בוזדים, קבוצות, צליינות, וכדו').

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

4	3	2	1	ה א ת ר
עונות מועדפות	אתרים בניקור חוזר	פוטנציאל פיתוח	האתרים המבוקרים ביותר	
				1: ירושלים העיר העתיקה
				2: ירושלים-המערבית
				(מוזיאון ישראל, יד ושם, כנסת, הולילנד).
				3: תל-יריחו
				4: ארמון הישאם
				5: מערת קומראן
				6: עין גדי
				7: מצדה
				8: בית לחם כנסית המולד
				9: בית-לחם - קבר רחל
				10: תל-אביב
				11: יפו העתיקה
				12: ראש הנקרה
				13: עכו העתיקה
				14: חיפה
				15: קיסריה
				16: החרמון
				17: הבניאס
				18: הגולן-קצרון, מצפה גדות
				19: אל-חמה
				20: טבריה-כנרת
				21: טבחה-כ.נחום
				22: צפת
				23: כפרים דרוזיים
				24: קיבוץ (כלשהו)
				25: באר-שבע
				26: מצפה רמון
				(מכתש + מרכז מבקרים)
				27: חורבת עובדת
				28: עין עובדת
				29: יד בן-גוריון
				30: אילת
				31: תמנע-עמודי שלמה
				32: גוש עציון
				33: מערת הנטיפים
				34: חברון
				35: מגידו
				36: הרודיון
				37: פארק אשקלון
				38:
				39:
				40:
				41:

1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

- 1. 1950-1951
- 2. 1950-1951
- 3. 1950-1951
- 4. 1950-1951
- 5. 1950-1951
- 6. 1950-1951
- 7. 1950-1951
- 8. 1950-1951
- 9. 1950-1951
- 10. 1950-1951
- 11. 1950-1951
- 12. 1950-1951
- 13. 1950-1951
- 14. 1950-1951
- 15. 1950-1951
- 16. 1950-1951
- 17. 1950-1951
- 18. 1950-1951
- 19. 1950-1951
- 20. 1950-1951
- 21. 1950-1951
- 22. 1950-1951
- 23. 1950-1951
- 24. 1950-1951
- 25. 1950-1951
- 26. 1950-1951
- 27. 1950-1951
- 28. 1950-1951
- 29. 1950-1951
- 30. 1950-1951
- 31. 1950-1951
- 32. 1950-1951
- 33. 1950-1951
- 34. 1950-1951
- 35. 1950-1951
- 36. 1950-1951
- 37. 1950-1951
- 38. 1950-1951
- 39. 1950-1951
- 40. 1950-1951
- 41. 1950-1951
- 42. 1950-1951
- 43. 1950-1951
- 44. 1950-1951
- 45. 1950-1951
- 46. 1950-1951
- 47. 1950-1951
- 48. 1950-1951
- 49. 1950-1951
- 50. 1950-1951

שאלון לרשות שמורות הטבע/רשות הגנים הלאומיים

כחלק מתכנית האב לתיירות ונופש (תיירות חוץ ותיירות פנים גם יחד),
דרושה התייחסותכם לאתרים שבטפולכם מן הבחינות הבאות:

1. מדיניות הרשות בפיתוח אתרים:

- ריכוז תכניות פיתוח קיימות (אתר, סוג הפיתוח, עיתוי ועלות ההשקעה).
- השיקולים הקובעים את עדיפויות הפיתוח לטווח המידי (כלכליים וכלכליים).
- השיקולים הקובעים את עדיפויות הפיתוח לטווח אחר (כלכליים וכלכליים).
- השיקולים הקובעים בפיתוח מרכזי מבקרים.

2. פיתוח מבחינת קליטת מבקרים:

- האם פיתוח תיירותי נעשה לפי עדיפויות איזוריות של התיירות (פיתוח באיזורים מטויילים כנגד פיתוח ומשיכה לאיזורים פחות מטויילים).
- התפלגות ההשקעות בין פיתוח קרקע ומתקנים לבין פיתוח אחר (שילוט, גינון, מקומות ישיבה), לפי איזורים ואתרים.
- האם קרבה לאמצעי איכסון ו/או לרכוזי אוכלוסיה מהווה שיקול בפיתוח, אנא פרט.

3. מהי המדיניות לשיתוף יוזמה פרטית בפיתוח אלמנטים כלכליים בתחום האתרים שבטפולכם (מסעדות, קיוסקים, רכיבה, מזכרות וכו').

4. האם המחיר הנגבה מכסה חלק מעלות תפעול, כל עלות התפעול, עלות תפעול + עלות הקמה, עלויות אחרות. פרט. האם יש לדעתך לכולל אתרים נוספים במסגרת אתרים סגורים לביקור בתשלום ואיזה.

5. באתרים שיש בהם לדעתך פוטנציאל תיירותי כלשהוא פרט ברשימה:

- מהי רמת הפיתוח המינימלית הנדרשת לקליטת מבקרים.

- מהי רמת פיתוח נוספת שיש לה מקום באתר.

- כיצד נקבע כושר הקליטה בכל אחד מהאתרים הללו.

6. מהו הכח המקצועי (הנהלה, הדרכה) וכח האדם באחזקה בכל אחד מהאתרים בטיפולך

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

1950-1951

- 4 -

7. אנא, סמן בטבלה, עבור כל אחד מהאתרים שבטפולך את המאפיינים הבאים:
- התאמה לסוג ביקוש נושאי מסויים (צפרות, גיאולוגיה, טיפוס, גלישה וכדו').
 - התאמה למגזר אוכלוסיה מיוחד (תלמידים, פנסיונרים, משפחות וכדו').
 - דרגת האטרקטיביות לתיירות חוץ ולתיירות פנים (כלל-ארצי, מקומי).
8. מהי, לדעתך, מדיניות שיווקית יעילה של תיירות טבע בארץ, ובעיקר בחו"ל.
- פניה לשוק הכללי
 - פניה למגזרים מיוחדים
 - פניה לארצות מיוחדות
 - סוג הפרסות והשיווק
9. האם פיתוח אמצעי איכסון ו/או שרותי תיירות משלימים (מסעדות, פעילויות נופש), עשוי לתרום להיקף הבקורים באתרים ספציפיים שבטפולך, פרט.

1. The first part of the report is devoted to a general description of the situation in the country.

- The second part of the report is devoted to a description of the economic situation in the country.

- The third part of the report is devoted to a description of the political situation in the country.

- The fourth part of the report is devoted to a description of the social situation in the country.

2. The second part of the report is devoted to a description of the economic situation in the country.

- The first part of the report is devoted to a general description of the situation in the country.

- The second part of the report is devoted to a description of the economic situation in the country.

- The third part of the report is devoted to a description of the political situation in the country.

- The fourth part of the report is devoted to a description of the social situation in the country.

3. The third part of the report is devoted to a description of the political situation in the country.

שאלון לסוכנות היהודית/התנועה הקיבוצית המאוחדת

1. ריכוז תכניות קיימות לפיתוח תשתית תיירותית, תוך פירוט לפי איזורים ונושאים (אמצעי איכסון, מסעדות ושרותי דרך, אטרקציות מיוחדות וכדו').
2. מהם השקולים להשקעה בתשתית תיירותית, (כלליים וכלכליים), לפי איזורים ונושאים.
3. האם לחצים מלמטה פוגעים ומשנים מדיניות כללית (פרט).
4. כיצד מתכננים להתגבר על פערי עונתיות מבחינת שימוש, כוח אדם וכדו'.
5. האם נעשית/מתוכננת הכשרת כוח אדם מיוחד לצורכי התיירות והנופש.
6. האם צורת ההתישבות המיוחדת לארץ (קיבוץ, מושב) מודגשת בתכנון ופיתוח המערך התיירותי בהתישבות הכפרית והקיבוצית, האם הנושא מקבל משקל בתכניות ההפעלה והשיווק? כיצד?
7. מה ניתן לשפר כדי להגיע למערך תיירותי טוב בהתישבות הכפרית והקיבוצית.
8. באיזה תחומים ספציפיים תורם פיתוח התיירות לקידום מטרות אחרות של ההתישבות הכפרית (פיתוח איזורי, בסיס כלכלי מגוון וכדו').
9. האם נקבע סף התחלתי של אמצעי איכסון בישוב (מס' חדרים או מיטות). מהם השרותים הנילווים המינימליים הנדרשים.

STATE OF COLORADO
COUNTY OF _____

1. That the above described land is situated in the _____
Township of _____ County of _____ State of Colorado.

2. That the above described land is owned by _____
of the County of _____ State of Colorado.

3. That the above described land is being offered for sale
to the public by _____

4. That the above described land is being offered for sale
to the public by _____

5. That the above described land is being offered for sale
to the public by _____

6. That the above described land is being offered for sale
to the public by _____

7. That the above described land is being offered for sale
to the public by _____

8. That the above described land is being offered for sale
to the public by _____

שאלון לקרן הקיימת לישראל

כדי שתכנית האב הארצית לתיירות ולנופש (תיירות חוץ ונופש פנים כאחד) תשקף את כל היוזמות הפועלות בשטח, דרושה התייחסותכם לאתרים שבטיפולכם מן הבחינות הבאות:

1. מדיניות פיתוח וקריטריונים לעדיפויות בהשקעות, (לפי נושא ואיזור), לטווח המידי ולטווח אחר (באם יש תכנית השקעות רב-שנתית, אנא ציין).
2. ריכוז תכניות פיתוח שיש להן השלכה לתיירות חוץ ו/או לנופש פנים-אתר, סוג פיתוח, עיתוי ועלות ההשקעה.
3. האם יש הערכות לגבי הרכב המשתמשים-משפחות, תלמידים, תיירים (באחוזים מסך הכל מספרי משוער).
4. תחומים לפיתוח תיירות נושאים, מהם הנושאים, לדעתך וכיצד ניתן לקדם בשלב המידי, בטווח ביניים.
5. מהי המדיניות של הקצאת קרקעות, בתחום השטח שבטיפולכם, לפרוייקטים תיירותיים כלכליים.
6. מהי המדיניות לשילוב הקרן הקיימת עם גופים אחרים בפיתוח (כדוגמא: נופש פעיל, חניוני דרך).
7. מהו ההיקף התקציבי של אחזקת המתקנים המשרתים נופשים ואין מציעים להתמודד עם בעית האחזקה.
8. מהן פעולות השיווק המיוחדות שההיצע של הקרן הקיימת בתחום הנופש דורש, בארץ ובחו"ל, לפי קדימויות.
9. מהי המדיניות לפיתוח מחנות קמפינג ביערות בחודשי הקיץ ולמיקום סוגים שונים של נופש פעיל ביערות הקרן הקיימת.

SECRET

1. The purpose of this document is to provide information regarding the activities of the organization in the field of international relations.

2. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

3. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

4. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

5. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

6. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

7. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

8. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

9. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

10. The organization has been active in the field of international relations since its inception in 1945.

שאלון לחברה להגנת הטבע

1. בתחום הטבע, מהם הנושאים - והמקומות הקשורים בהם - שיש להם אטרקטיביות לתיירות חוץ. פרט ודרג לפי אטרקטיביות יחסית.
2. מהן הפעולות השיווקים הנדרשות לפרסום הנושאים האטרקטיביים (לפי נושאים, ארצות).
3. מה נדרש כדי לפתח תיירות יחודית, (מערות, צפרים, גלישה), לבקר ולשהות בארץ. (בטוח המידי, בטוח ביניים).
4. האם ניתן ליצור דגם טנטטיבי לקבוצה מסוימת (מסלול, אתרים, מקומות איכסון ובילוי ערב).
5. מהו ההיקף הנוכחי של פעולות לתיירים מתוך כלל התכניות והסיוורים (מבחינת מיגוון, מספר, תדירות, שיעור משתתפים).
6. מהן התכניות המבוקשות ביותר ע"י תיירים וישראלים. האם ניתן לזהות מגזרי ביקוש (צעירים, יהודים, משפחות וכדו').
7. תכניות פיתוח מעבר לתפרוסת הקיימת ופוטנציאל קיבולת (מיטות) של בתי ספר שזה קיימים ומתוכננים בארץ.
8. בתי ספר שזה הם פוטנציאל לספק שרותי איכסון למעוניינים לסייר בסביבה בצורה עצמאית (לפי חומר עזר בלי הזרקה מאורגנת). מהי המדיניות לאפשר לינות כאלה למשפחות, לקבוצות, לבודדים? האם קיים קונפליקט עם תלמידים, של"ח, קבוצות של החברה?
9. האם יש לדעתכם פוטנציאל לפיתוח תכנית סיורים משולבת לישראל/מצרים, ישראל/תורכיה, ישראל/קפריסין, וישראל/איי יון עבור תיירות חוץ. מהם הצעדים הנדרשים למימוש הפוטנציאל, במידה וקיים?
10. מהם השיקולים בקביעת מערכת המחירים לשרותים השונים שמספקת החברה.
11. כח ההזרקה והנסיון האירגוני של החברה להגנת הטבע מאפשרים ניצול בתחומים חדשים - למשל שיווק סיורים קבועים מיוחדים (רובם ברגל) בערים הראשיות, בעיקר עבור תיירים. מהי התייחסותכם לנושא זה. האם יש תחומים תיירותיים אחרים שהחברה רוצה ויכולה להשתלב בהם (פרט).

STATE OF TEXAS

1. The first section of the act shall read as follows: "The State of Texas, by and through the Board of Regents of the University of Texas at Austin, do hereby create a position of Professor of the History of Texas in the Department of History, University of Texas at Austin, to be held by one person to be appointed by the Board of Regents of the University of Texas at Austin, and to hold office for a term of four years, beginning on the first day of September, 1941, and ending on the first day of September, 1945, and until his successor is appointed and qualified."

2. The second section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to appoint a person to the position of Professor of the History of Texas in the Department of History, University of Texas at Austin, and to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

3. The third section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

4. The fourth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

5. The fifth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

6. The sixth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

7. The seventh section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

8. The eighth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

9. The ninth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

10. The tenth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

11. The eleventh section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

12. The twelfth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

13. The thirteenth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

14. The fourteenth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

15. The fifteenth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

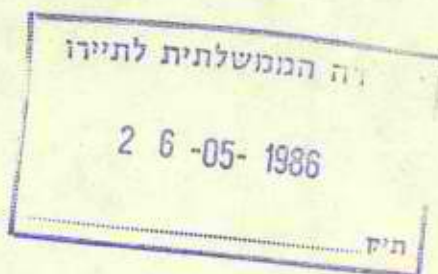
16. The sixteenth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

17. The seventeenth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

18. The eighteenth section of the act shall read as follows: "The Board of Regents of the University of Texas at Austin is authorized and directed to make such other and necessary provisions as may be required to carry out the purposes of this act."

מדינת ישראל

משרד התיירות
ירושלים
אגף תכנון וכלכלה
תאריך: 6 באפריל 1986
כו' באדר תשמ"ו
מספר

סיכום ישיבה בנושא התפתחות התיירות 1975-85 בנושא הביקוש לתיירות לישראל מיום 9.3.86

נוכחים: מר ד. כוכב, דר' י. בר-גור, מר מ. ריגל, דר' ר. בר-און,
מר א. יושע, מר א. דישון, מר י. גלעדי

דר' בר-און: יש שיפור מהפעם הקודמת. עדיין לא מספיק.

- א. בנתונים - חלק לא נכון או לא מתאים להגדרות
- ב. ניתוח הנתונים, לוקה בחסר ובטעויות
- ג. חסרות מסקנות מלמדות

חסר נושא חשוב שהוא התקדמות התיירות מארצות מוצא עיקריות לארצות יעד מתחרות. שנת 1975 אינה נכונה לתוצאת הבדיקה. זו שנה של תחילת התאוששות ממלחמת יום כיפור. שעורי הגידול הגבוהים עד 1980 זה בגלל התחלה נמוכה ב-1975 שנת 1985 דומה ל-1976 בזכות תיירות נדחית:

אין התייחסות לדו"ח של קיימברידג' סייסטמטיקס.

כפרק על תיירות פנים המתייחס למלונות תיירות, ובדיון על פדיון מבתי מלון מישראלים וכן לגבי יציאות ישראלים לחו"ל צריך לקחת בחשבון שלא הכל תיירות.

צריך לנתח את המדיניות שנקטו מדינות אחרות בעיתות משבר בעיקר באמצעות התקציבים שלהם.

צריך לערוך בדיקה של 4 ארצות מוצא (אנגליה, צרפת, גרמניה וארה"ב) ל-10 ארצות יעד, ולמטה שער חליפין של המטבעות של ארצות היעד וארצות המוצא כלפי הדולר.

א. יושע: לגבי התפתחות התיירות בעולם אין מספיק פרשנות על הנתונים בעיקר לגבי המשמעות בהווה ולאן זה מוביל בעתיד.

א. דישון: מהחומר למדתי הרבה. ישנה שיטה, ישנה מחשבה, אבל ההסברים כה מצומצמים, יש צורך לנתח יותר את הנתונים כך שניתן יהיה ללמוד יותר מהחומר הזה.

2/...

ישנם מושגים מסויימים שלא קבלו התייחסות מדוייקת.

מ. ריגל: יש כאן איסוף נתונים מעניין, שלא ברור לאן הוא מוביל. בהנחה שהמספרים טובים אין מספיק הסברים של התופעות שמאחורי המספרים.

חסרה התייחסות למדינות מתחרות במקביל להתפתחות שלנו.

ד. כוכב: שמענו את ההערות. נצטרך למקד את הבדיקות לגבי הדברים הרלוונטיים ביותר שיעזרו להנחות את מדיניות הממשלה.

דרישותיו של דר' בר-און עצומות, לא נוכל להשקיע כל כך הרבה.

סוכם: דר' יונה בר-גור ומר דוד כוכב יעברו עם דר' בר-און על החומר, יתקנו טעויות וימצאו דרך להעמיק את הניתוח.

רשם: יאיר גלעד

מדינת ישראל

משרד התיירות

ירושלים

אגף תכנון וכלכלה

תאריך: כו' באדר ב' תשמ"ו
6 באפריל 1986

מספר

סיכום ישיבה בנושא: תכנית עבודה בתיירות פנים במסגרת תכנית האב

מתאריך 9.3.86

נוכחים: מר ד. כוכב, דר' יונה בר-גור, מר י. שובל, דר' בר-און
גב' ע. רוזנבלום, מר י. גלעדי

דר' בר-גור הציג את תכנית העבודה שעיקרה תחזיות אכסון ישראלים באמצעי
אכסון בארץ ונסיעות ישראלים לתיירות בחו"ל.

דר' בר-און העלה נקודות מסוימות לגבי השיטה המוצעת לניתוח התחזיות.

י. גלעדי העלה את דרישת משרד התיירות שהבדיקה על תיירות הפנים לא תעשה
רק בנושאים שהועלו אלה כסקירה של המצ"ב הקיים והבעיות הקיימות בכלל מגזר
תיירות הפנים.

גב' ע. רוזנבלום הודיעה שהיא מכינה תכנית חדשה לפיתוח חבילות נופש בתיירות
פנים והיא מבקשת את התייחסות תכנית האב לנושא זה.

מר כוכב הבהיר שבעבר סוכם שתכנית האב תשים דגש על הצד הכלכלי של פיתוח
התיירות וגם לגבי תיירות הפנים צריך לערוך בדיקה בכיוון זה.

מר שובל סיכם שהנושא יבדק מחדש במשרד ותמסר לצוות הבהרה לגבי הנושאים
הנדרשים לבדיקה בתכנית האב.

רשם: יאיר גלעדי

סיכום ישיבת הערות על החומר שהוגש בנושא: תרומת התיירות למשק הלאומי

מיום 25.3.86

נוכחים: ז. ברקאי, מ. ריגל, ד"ר ר. בר-און, מ. הרשקוביץ, א. שובל, י. גלעדי

מר ז. ברקאי הציג את החומר והסביר שזה נסיון להגיע לתוצאות תוך שימוש בנתונים על מלאי ההון.

בצד החומר שנמסר יש גם נספח מטודולוגי שלא נמסר שמסביר איך הוא הגיע לנתונים.

בעקבות הערות המשתתפים הסביר מר ברקאי את הנושאים הבאים:

לגבי מרכיב מחיר הדולר במלונאות, חסרים נתונים בסיסיים כדי להגיע לתוצאה. חשוב להגיע לתוצאה לגבי סוגי המלונות השונות כי זה קריטריון המאפיין את התייר מבחינה כלכלית יותר מאשר ארץ מוצאו.

הנושא התעופה יבדק באופן עמוק במסגרת העבודה המיוחדת שתעשה בנושא זה.

בלוח 2 מחירי הדולר המוסף ביצוא לפי ענפים יש כנראה טעות שתבדק.

מר ריגל טען שנושא השפעת התיירות על פיזור האוכלוסיה לוקה בחסר. יש צורך בהגדרה גיאוגרפית לפיזור האוכלוסיה לפי אזורים כדי לרעת מה תרומת התיירות ואיפה היא. נדרשת התייחסות ביחוד לארבעה מקומות: ירושלים, אילת, ים המלח וסובב כנרת.

מר הרשקוביץ הוסיף שצריך לעמוד בקצרה על תרומת התיירות בקיום מערכות אחרות שלולא התיירות היו קשיים בהקמתם.

ד"ר בר-און בקש להתייחס לנושא דירות נופש (דירות שניות) בקשר לפיזור אוכלוסין.

- 1) יוגש נספח החישובים.
- 2) נושא התעופה יעובד שנית עם הרפרנט לתעופה.
- 3) נושא פיזור האוכלוסין יעובד ביתר פירוט תוך התייחסות לתרומת האיכלוס בירושלים אילת ים המלח וסובב כנרת.
- 4) הסברים כלכליים מקצועיים יש לסביר ברמה שתאים לקוראים שאינם כלכלנים.

רשם: יאיר גלעדי

מ ד ר י נ ת י ש ר א ל

משרד התיירות

אגף תכנון וכלכלה
ז' באדר ב' תשמ"ו
18 במרץ 1986
ירושלים

סיכום דיון בהערות על החלק הכלכלי של התפתחות התיירות 1975-85 מיום 3.3.86
נוכחים: מר ז. ברקאי, מר מ. ריגל, מר ב. הדרי, מר מ. הרשקוביץ, מר י. גלעדי.

מר ריגל ביקש לעבור דף דף וצוות הכלכלנים העיר הערות שחלקן היו בתיקון מספרים
ובתיקון מושגים וחלקן היו הערות עקרוניות.

ההערות העקרוניות התייחסו לנושאים הבאים:

לגבי פרק ה'

(1) יש לעשות השוואה גם כלפי ענפי יצוא כמו חקלאות תעשייה ויהלומים.

(2) ישנה אי התאמה בין הטבלאות הניתנות כאן לבין אלה הניתנות בחלק של הביקוש.

(3) אין משמעות לטבלת השוואה בין 1977 ל-1984, להביא רק את שנת 1984.

(4) צריך להכניס לתוך הפרק הזה גם הכנסות משרותי תעופה.

לגבי פרק ו'

(1) יש להשלים את הנסיון להגיע לכמות השקעות ההון הכוללת בענף.

(2) ההשקעות במלונות - את ההנחות, יש לקצר.

(3) בעמ' 4 יש להוסיף לטבלה טור נוסף שהוא הסובסידיה.

(4) הטבלה הזאת מציגה אותנו באור לא נכון. את המימון הממשלתי צריך להשוות
להשקעה במלונאות ולא בתיירות. יש להשוות זאת גם לתעשייה.

(5) הערכת המימון הציבורי מרחפת מדי. (5 מליון דולר של מחלקת ההתיישבות נראה
נמוך).

לגבי פרק ז'

(1) לא ברור למה לא נבנים מלונות מתחת ל-3 כוכבים.

(2) ענף התיירות מעסיק 3.5% מהמועסקים נא להשוות עם חקלאות ותעשייה.

(3) צריכה להיות התייחסות להשקעות הון לעומת תעסוקה.

לגבי פרק ח'

(1) צריך להוסיף מספרים - כולל תעופה.

כללי

חלק מהמספרים לא אומרים מספיק. יש להסביר יותר את משמעות המספרים ומה ניתן
ללמוד מהם.

זאב ברקאי יתקן וישלים ויעביר את התיקונים למר ריגל.

רשם: יאיר גלעדי

מדינת ישראל

משרד התיירות

תהל: 5

אגף תכנון וכלכלה
11.3.86

ירושלים

סיכום ישיבה בנושא תכנית עבודה אמצעי מדיניות
מינום 16.2.86

נוכחים: דוד כוכב, מ.ריגל, ד"ר ר. בר-און, נ. פרץ, מ. הרשקוביץ, א. שובל,
י. גלעד

ד. כוכב: אנחנו עדיין מתלבטים בשאלה אם יש מקום לעסוק בנושא שער חליפין
בתיירות והאם לבחון אותו כחלק ממדיניות המשרד שכן זהו נתון מקרו-כלכלי שאינו
בשליטת המשרד.

מ.ריגל: אני חושב שיש להתייחס לעניין שער חליפין לגבי שרותי תיירות כדי
שהיה בסיס לדיון מקרו כלכלי בממשלה על מקומה של התיירות.

ד. כוכב: יש גורם אכסוגני חשוב הגורם הביטחוני. צריך לחשוב על דרך להקטין
או לבטח את הסיכון הזה.

מ.ריגל: צריך לבדוק את הנושא ביחס לענפים אחרים.

ד. כוכב: באופן עקרוני התערבות הממשלה צריכה להיות מינימלית ובמקומות
הקריטיים.

(1) שער חליפין - החשוב ביותר (2) הקטנת הסיכון (3) התשתית הציבורית
(4) שיווק מבחינת התדמית.

בכל הנושאים האלה המשקיע עצמו לא יכול להשפיע ורק פעולות ממשלתית יכולה להיות
אפקטיבית.

מ. הרשקוביץ: בנייר של אמצעי מדיניות חשוב לשים על השולחן מהן מטרות משרד
התיירות.

א. שובל: צריך לבדוק את ההתערבות המינהלית של המשרד. (למשל מתן רישוי לסוכני
נסיעות). יש מקום לבדוק לעומק את הפעילות בחו"ל. לא נכללת אצלכם מדיניות לגבי
השקעות זה קשור לכל התערבות. צריכים לבדוק את הנושאים האלה במסגרת
בדיקת המדיניות.

ד"ר ר. בר-און: צריך לשים לב להבדל בין תקציב ברוטו ונטו. בהתערבות הממשלה
בשילוב עם משקיעים אחרים.
צריך לבדוק מה המדיניות בנושא כשרות והנושאים הקשורים אליו.

מ.ריגל: בתחומי המדיניות יש להכניס את ההשקעות בהתערבות הממשלה בפרוייקטים
כלכליים.

גם בנושאים אלה אני רוצה לנהל סדנאות עם אנשים מחוץ למשרד התיירות בעיקר
בתחום הציבורי.

לסיכום: אנחנו מאמצים את תכנית העבודה.

רשם: יאיר גלעד

מדינת ישראל

משרד התיירות

אגף תכנון וכלכלה
11.3.86

תהל 6

ירושלים

סיכום ישיבה בנושא תכנית עבודה - אומדן קשרים כמותיים
מיום 16.2.86

נוכחים: ד. כוכב, מ.ריגל, ד"ר ר.בר-און, נ.פרץ, מ.הרשקוביץ, א.שובל, י.גלעדי

ד.כוכב: הנושאים אמצעי מדיניות ואומדן קשרים כמותיים קשורים ביניהם. בסיומם רוצים להגיע להמלצה על אמצעי מדיניות מתוך בדיקת העלות והתועלת. הנה כאן להכין מודל כמותי שיביע מה קרה בעבר ולהכין קביעת יעדים לעתיד בגמישויות שונות. ברצוננו לנסות להפריד בין הגורמים האכסוגניים לבין שלושה נושאים של מדיניות - שערי חליפין, מחירי טיסה וקידום מכירות. כדי לא להכנס יותר מדי לניתוח כמותי שעלול לא לתת תוצאות, נעשה את הבדיקה בצורה הדרגתית בכך שנבדוק בהתחלה נושא מסויים ואם לא נקבל תוצאות -נפסיק לעבוד בשיטה זו.

נ.פרץ: סיכוי קלוש לקבל תוצאות מנתונים רבים. כדאי להתמקד במספר בודד של נתונים שלמשרד התיירות יש השפעה עליהם.

מ.הרשקוביץ: למרות הסקפטיות בקבלת התוצאות נשאלות כאן שאלון מאוד חשובות וכדאי לעשות נסיון כזה כדי לקבל תוצאות.

ד"ר ר.בר-און: לעשות רגרסיות רבות משתנים זה לא ילך. הגורם הבטחוני וההתאוששות אח"כ הם הגורמים הדומיננטיים.

יש גורמים שאינם ניתנים לכימות. איני רואה שום אפשרות לקבל תוצאות משיטה זו.

א.שובל: לדעתי התוצאות לא תצדקנה את המאמצים. המודל מסובך עם סיכוי קלוש לקבל תוצאות. יש טעם לערוך את הבדיקה רק לגבי נושאי התערבות המשרד ולאמוד את השפעתם.

מ.ריגל: יש הסתייגות עקרונית ממודל מתמטי אקונומטרי שיכניס הרבה משתנים ביחד ויתן תוצאה. לעומת זאת בנושא אמצעי מדיניות כדאי לעשות ניתוח כמותי והקשר בין הנושאים הנבדקים לבין התוצאות צריך להיות קשר איכותי יותר מאשר קשר כמותי.

ד.כוכב: אני מבקש לקיים דיון בנושא עם צבי אדר.

רשם: יאיר גלעדי

מדינת ישראל

משרד התיירות

אגף תכנון וכלכלה
כ"ג במרץ תשמ"ו
3 במרץ 1986

סיכום ישיבת ועדת היגוי תכנית אב לתיירות מתאריך 19.2.86
בנושא: אתרי ביקור ואמצעי נופש במערך התיירות

אדם מזור העביר לקראת הישיבה תקציר של החומר שנאסף ונותח בשלשה נושאים: חופים, ביקורים בשטחים פתוחים ומסלולי סיור. בישיבה הציג אדם מזור הנושאים בצורה מפורטת והתקיים דיון על כל נושא.

בנושא החופים:

ד"ר ג.כהן: צריך להתייחס לחופי הרחצה לא כנושא בודד, אלא כמנוף לפיתוח תיירותי אזורי.

י.גלעד: ההתייחסות לצפיפויות מתרחצים ולצורך להוסיף חופי רחצה מוכרזים צריך להיות לגבי אזורים ספציפיים בהם הביקוש גדול וחסרים חופים מוכרזים.

מ.ריגל: אין בעבודה זו התייחסות לחופי הרחצה והתיירותים.

ג.שמיר: כמות התיירות בחופים נבדקה ב-1972 ונמצא שהתיירות מהווים בין 1% ל-2% מכמות המתרחצים.

ז.ברקאי: גם אם התיירות היום אינה מהווה גורם חשוב בחופי הרחצה השאלה מה יהיה בעתיד ולא יזהר רמה צריכים לפתח את החופים כדי למשוך אליהם בעתיד את תיירות הנופש.

מ.ריגל: אם נגלה שיש פוטנציאל לתיירות הנופש ואם נגלה שהתיירות הזאת צריכה חופי רחצה, נצטרך להחליט במסגרת תכנית האב אילו חופים צריך לפתח ולא יזהר רמה צריך גיע.

א.דישון: נושא החופים מהווה גורם חשוב מאוד בשיווק התיירות.

ביקורים בשטחים פתוחים ומסלולי סיורים

ד"ר ר.בר-און: שנת 1974 אינה שנה מתאימה להתייחסות כי בפארקים בצפון היתה בעיה אחרי מלחמת יום הכיפורים.

ד"ר ג.כהן: לא ברור מה אחוז המבקרים באתרים מסיורי הרגולר של שלוש החברות שנבדקו מכלל המבקרים באתרים. מה גורל האתרים שמחוץ למסלולים אלה.

מ.אבן-זהב: האם ניתן להשיג נתונים על ביקור באתרים במכוניות שכורות.

ג. שמיר: המגמה של ריכוזיות במקומות היציאה לסיורים היא מעניינת. כדאי ללמוד מהמסלעים מהו סף הכניסה להוצאת סיור. הביקוש לאתרי ביקור הוא גבוה מזה שחזתה תכנית האב. מה המשמעות שניתן להגדיל את הקיבולת. אנחנו מעוניינים לקבל את הרשימה המעודכנת של אתרי הביקור וכדאי לעשות גם מדרג חדש לפי שיטת דלפי.

א. דיסון: חסרה כאן הגדרה לאתרי ביקור. בארץ ישנם 1200 אוטובוסים לתיירים - איפה הם? החברות הקטנות הן אלה שמסיעות את הקבוצות. צריך למצוא דרך להתייחס גם לביקורים שלהם באתרים. האם ניתן לבדוק את צרכי משק האוטובוסים מתוך הבדיקה שאתם עושים?

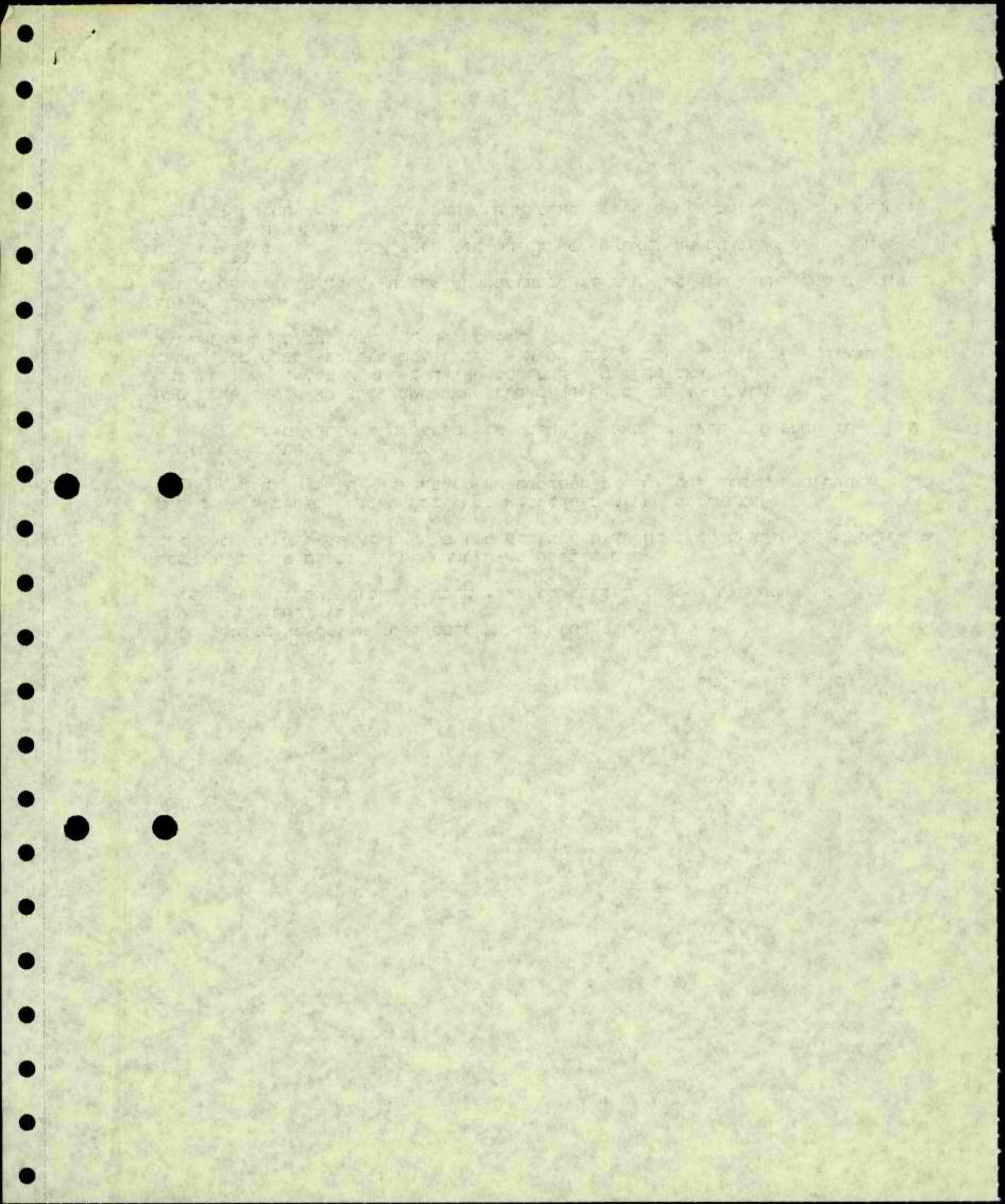
מ. ריגל: ישנם אתרים שהם קטנים ולא מפותחים, האם יש כאלה שאם נפתח זה יצליח, (למשל השוק הבדואי בבאר-שבע).

זינת שרותי תיירות - לא קבלנו את התפתחות שירותי התיירות בתחום התחבורה, שירותי אוטובוסים, השכרת רכב ורכב אשכול וגם שינוי סוגי חברות.

כדי לקבל מידע נוסף על האתרים וגם על דרכי הגעת התיירים לאתרים צריך לערוך שתי סדנאות אחת עם הלובי הירוק והשניה עם המובילים.

י. גלעד: הוכן כאן חומר רב במחשב, אנחנו צריכים לתאם איך החומר יוכל לעבור למחשב משרד התיירות. בחומר המסכם אם הנושא צריך לפרט את מקורות המידע.

רשם: יאיר גלעד

אין תענה אל תיולג

יצוא ענפי המשק 1985

<u>הערך המוסף</u> <u>(במיליוני דולרים)</u>	<u>% הערך המוסף</u>	<u>במיליוני דולרים</u>	
787	71	1,109	התיירות
<u>148</u>	<u>45</u>	<u>328</u>	שרותי תעופה בינ"ל מתיירות
935	65	1,437	סך כל התיירות
2,457	57	4,311	התעשייה (ללא יהלומים)
265	21	1,263	יהלומים
318	68	468	החקלאות

לוח ו' - 30
 יחס הפרמיה ליצוא¹ לשער החליפין הרשמי 1979-1985

מחצית ראשונה 1985	מחצית שניה 1985	במונחי ערך מוסף ² 1984	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	
6.8	4.0	17.3	6.6	7.7	8.1	8.8	9.3	8.9	5.1	(1) סך יצוא סחורות ושירותים
8.9	5.6	25.1	9.6	11.1	11.6	12.5	14.1	12.2	6.8	(2) יצוא תעשייתי
10.5	6.3	24.8	9.4	9.9	11.0	13.2	16.5	13.9	7.9	(3) יצוא תעשייתי ללא יהלומים
4.4	2.0	9.4	3.6	4.6	4.4	4.9	4.7	5.4	2.9	(4) יצוא לא תעשייתי
		2.4	0.1	0.1	0.0	0.8	2.1	1.7	1.1	(5) יצוא שירותי חיירות
		³ 10.3	0.3	0.3	0.2	5.2	11.2	9.3	6.0	(6) יצוא שירותי בתי מלון
		0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	(7) יצוא חיירות ללא בתי מלון

1 ביטוח שער וסובסידיה גלומה באשראי ליצוא.

2 שיעור הערך המוסף לפי דורון נחמני "משקל הערך המוסף המקומי ביצוא" בנק ישראל 1985.

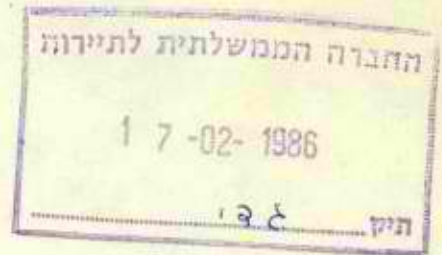
3 הונח ששעור הערך המוסף ביצוא שרות אוכל והארתה משקף את שעור הערך המוסף ביצוא שרותי בתי-מלון.

מקור: הלמ"ס, החברה לביטוח סיכוני סחר חוץ / מחלקת האשראי בבנק ישראל.

משקל הכנסות מתילות חוץ בתל"ג וביצוא 1983

<u>ביצוא סחורות ושירותים</u>	<u>בתל"ג</u>	
16.9	7.8	אוסטריה
11.3	4.3	ישראל (1985)
20.9	4.3	ספרד
9.1	4.2	שוויץ
13.3	4.1	פורטוגל
16.4	3.4	יוון
9.4	2.6	איטליה
5.8	2.3	דנמרק
2.2	2.1	בלגיה
5.0	1.4	צרפת
3.0	1.2	שוודיה
2.5	1.2	נורבגיה
4.0	1.2	הממלכה המאוחדת
2.6	0.8	גרמניה המערבית
5.3	0.8	טורקיה
1.8	0.4	הולנד

אין העניא ויגו. אדר' ע. כהן

ז. ברקאי
מ. הרשקוביץ
30 בינואר 1986

בנק ישראל
מחלקת המחקר

חישוב מחיר הדולר - הערות מושגיות

חישוב מחיר הדולר נועד למציאת הענפים הכדאיים למשק יחסית לענפים אחרים. במקרה של מחיר דולר מיוצא נועד החישוב לאתר את ענפי היצוא הכדאיים. לכן משמש חישוב זה כלי נוח כדי לענות על השאלה "האם התיירות כדאית יותר מאשר ענפים אחרים".

מחבקשות כאן שתי הערות:

א. מדוע יש הבדל בין הכדאיות למשק בין ענפים שונים? הסיבה לכך היא המדיניות המפלה בין ענף לענף. בהעדר מדיניות כלכלית מפלה היינו מוצאים (כך אומרת התאוריה) אותו מחיר דולר בכל ענף. במילים אחרות מחירי דולר שונים בענפים שונים הם חוצאה של התערבות ממשלתית ההופכת ענף בלתי כדאי למשק לכדאי ליזם הבודד.

ב. ניחן להתגבר על המכשלה הזאת על ידי השוואת הנאי העידוד לכל הענפים או על ידי סילוק ההתערבות הממשלתית. הדרך הראשונה כמעט בלתי אפשרית שכן האספקטים המינהליים יגרמו לאפליה גם כאשר אין כוונה לכך. נמצא שלדרך השניה יש יתרון ברור.

מדוע מחיר דולר כמדד של רווחיות? מקובל יותר להשתמש בשעור הרווח על ההון המושקע.

נניח שקיימים שני ענפים, תיירות ותעשייה.

כמוכן נניח את ההנחות הבאות:

- 1) היצוא השנתי של כל אחד משני הענפים הוא 1000 דולר.
- 2) שכר העבודה לעובדים בכל אחד משני הענפים הוא 200 שקל.
- 3) ההון המרוחק בייצור בכל אחד משני הענפים הוא 10,000 שקלים.

(4) שער החליפין הוא 2 שקלים לדולר.

(5) אין פחת.

(6) שיעור הערך המוסף הוא 80 אחוז בתיירות ו-50 אחוז בתעשייה.

שיעור הרווח על ההון המושקע יהיה בתנאים אלה:

$$\frac{800 \times 2 - 200}{10,000} = 14\% \quad \text{בתיירות:}$$

$$\frac{500 \times 2 - 200}{10,000} = 8\% \quad \text{בתעשייה}$$

נחשב כעת את מחיר הדולר ערך מוסף. לצורך החישוב הזה אנו זקוקים להנחה בדבר מחיר ההון, כפי שקודם נזקקנו להנחה בדבר מחיר הדולר (שער החליפין), נניח שמחיר ההון הוא 8%.

מחיר הדולר יהיה:

$$\frac{0.08 \times 10000 + 200}{800} = \frac{1000}{800} = 1.25 \quad \text{בתיירות:}$$

$$\frac{0.08 \times 10000 + 200}{500} = \frac{1000}{500} = 2 \quad \text{בתעשייה:}$$

יוצא ששני החישובים מדרגים באותו אופן את שני הענפים. הסיבה לכך שנוח יותר להשתמש במחיר הדולר היא שההנחה בדבר מחיר ההון נראית פחות פרובלמטית מאשר ההנחה בדבר מחיר הדולר.

בתנאים של שוק חופשי לא היה מתקיים המצב של ענף עם שיעור רווח של 14% וענף עם שיעור רווח של 8% (או ענף שמחיר הדולר בו הוא 1.25 וענף שמחיר הדולר בו הוא 2). בתנאים של שוק חופשי היו הפועלים וההון שבתעשייה עוברים לתיירות (בהנחה של ניידות מלאה ועקומת ביקוש גמישה). אז היינו מקבלים שהמשק מייצר 1600 דולר ולא 1300 כמו קודם.

מה גורם להקצאת מקורות בלתי יעילה? מדיניות הממשלה גורמת לכך.

נכ"ח שבחעשיה מקבל היצואן פרמיה בשעור של 60 אחוז מן היצוא ובחיירות 0.
אזי מבחינתו שעור הרווח בחעשיה מגיע ל-14% והמשק ייצר ייצוא לא יעיל.
שעור הרווח או מחיר הדולר מדרגים אה הענפים לפי כדאיוחס למשק. בחישוב שעור
הרווח ובחישוב מחיר הדולר אין לוקחים בחשבון אה הסובסידיות הממשלתיות לענפים
שונים. סובסידיות אלו הן שגרמו לחוצאות בחישוב, למרות שהן לא לוקחות חלק ישיר
בחישוב. ניתן להראות אה אותה תמונה ע"י הסתכלות על הצד השני של המטבע והוא
הסובסידיות.

בחעשיה 120% לדולר ערך מוסף ובחיירות 0.
גם מהצגה זאת ניתן להסיק שהייצור בחיירות כדאי יותר מן הייצור בחעשיה.